

Täysistunto

Tiistai 15.3.2016 klo 13.59—17.06

Täysistunto alkoi klo 13.59. Täysistunto päättyi klo 17.06.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (13.59—15.59) ja toinen varapuhemies Paula Risikko (15.59—17.06).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. U-asiat

Valtioneuvosto on 10.3.2016 toimittanut eduskunnalle Euroopan unionin asiat U 9-12/2016 vp, ja puhemies on lähettänyt ne käsiteltäviksi suureen valiokuntaan, jolle asiasta U 9 ulkoasiainvaliokunnan, asiasta U 10 sosiaali- ja terveysvaliokunnan ja asioista U 11 ja 12 ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 18/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskustelun aloittaa ministeri Berner, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.00 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! (Hälinää — Puhemies koputtaa) Käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta. Eduskunnan käsittelyyn tuodaan nyt hanke, jolla puretaan postimarkkinoiden sääntelyä ja parannetaan posti- ja jakeluyritysten kilpailukykyä. Hallitusohjelman mukaisesti olemme valmistelleet postilain kokonaisuudistusta, jonka ensimmäinen osa tämä esitys on. (Hälinää — Puhemies koputtaa) Hanke on jaettu kahteen osaan siten, että tässä ensimmäisessä osassa esitetään luovuttavaksi nykyisen kaltaisesta valtioneuvoston myöntämiin postilupiin perustuvasta järjestelmästä ja siirryttäisiin

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

ilmoituksenvaraiseen järjestelmään. Ilmoituksenvarainen järjestelmä on tuttu jo televisio- ja radiotoimialalta, joten tämä esitetty muutos olisi selkeä jatkumo viestintäpolitiikan lainsäädännön kehittämisessä.

Hallituksen esityksessä keskeisin asia on siirtyminen nykyisestä hallinnollisesti raskaasta, valtioneuvoston myöntämiin postitoimilupiin perustuvasta järjestelmästä kevyempään ilmoituksenvaraiseen järjestelmään. Esityksen tavoitteena on madaltaa potentiaalisten postiyhtyritysten alalle tulon esteitä sekä luoda edellytyksiä uudenaikaiselle postiliiketoiminnalle. Esityksen tavoitteena on lisäksi yksinkertaistaa hallinnollisia prosesseja sekä vähentää postiyhtyritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa. Postimarkkinoiden alalle tulon esteiden madaltaminen saattaisi osaltaan vaikuttaa myös sanomalehtiyhtiöiden toimintakyvyn parantumiseen, sillä lehtiyhtiöt voisivat jakaa kirjeitä oman lehtijakelunsa yhteydessä. Sitä postimarkkinoiden avaaminen loisi edellytyksiä osaltaan myös laadukkaaseen kotimaisen sisällön säilymiselle, sillä jakelukustannukset muodostavat lehtiyhtiöille merkittävän kuluosan.

Lakiteknisesti esityksessä ehdotetaan muutettavaksi koko nykyisen postilain 2 lukua. Kyseisen luvun pykälät esitetään muutettavaksi siten, että ne vastaavat uutta ilmoitusmenettelyä. Ilmoitusmenettely toimisi siten, että toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista tehtävä ilmoitus Viestintävirastolle. Ilmoituksessa sen olisi annettava kaikki valvonnan kannalta tarpeelliset yrityksen yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kuvaus harjoitettavasta toiminnasta. Esityksen mukaan ilmoituksessa annettuihin tietoihin vaikuttavista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopettamisista olisi viipymättä ilmoitettava Viestintävirastolle.

Haluan korostaa, että esityksen mukainen voimassa olevasta toimilupajärjestelmästä luopuminen ei vaaranna yleispalvelun tai postinsaajan asemaa. Esityksellä ei myöskään ole vaikutusta kirjesalaisuuden toteutumiseen, sillä kaikkia postiyhtyrityksiä velvoittavat postilain kirjesalaisuutta ja vaitiolovelvollisuutta koskevat säännökset. Tämän lisäksi (Hälinää — Puhemies koputtaa) katsoimme parhaaksi sisällyttää esitykseen kaksi velvoitetta, jotka ennen sisältyivät postitoimilupien ehtoihin, eli postiyhtyrityksen velvollisuus merkitä lähetyksensä siten, että ne ovat tunnistettavissa ja erotettavissa muiden postiyhtyritysten vastaavista lähetyksistä, sekä velvollisuus järjestää palvelu virheellisesti jaettujen lähetysten palauttamista varten kussakin ilmoittamassaan toimialueen kunnassa. Näillä velvollisuuksilla turvataan luottamuksellisen viestin salaisuutta tulevassa monitoimijaympäristössä.

Arvoisa rouva puhemies! Esittelemälläni esityksellä on monia positiivisia vaikutuksia postimarkkinoiden kehitykselle. Tällä uudistuksella takaamme, että Suomen posti- ja pakettipalveluja tarjoavat yritykset toimivat eturintamassa kehittämässä uusia palveluja kaikille käyttäjäryhmille. Hallituksen esitys tuo tasapuoliset edellytykset kilpailulle — postiliiketoimintahan on avattu kilpailulle jo vuonna 2011. Nyt siis on kysymys siitä, että luomme tasapuolisia mahdollisuuksia. Toimijat, jotka hakevat lupia, toimivat laajasti koko maassa, myös pienissä kunnissa, lähinnä lehtitalojen toiminta-alueiden mukaisesti. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivänä toukokuuta 2016. — Kiitos.

14.05 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Hallinnollisen taakan keventäminen on hallituksen norminpurkutavoitteiden mukainen muutos, joka poistaa merkittävästi markkinoille tulon esteitä. Esityksessä arvioidaan, että sääntelyn keventämisellä olisi tulevaisuudessa vaikutusta sopimusasiakkaiden lisäksi myös yksittäisten kuluttajahintojen alenemiseen. Viime vuonnahan Postin liikevaihto laski, mutta tulos ilman kertaluonteisia eräitä kääntyi

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

voitolle. Liiketulosta paransivat kansainvälisestä rahtiliiketoiminnasta luopuminen, pakettipalveluiden kysynnän kasvu ja tuotannollisen toiminnan tehostamistoimenpiteet, joissa on onnistuttu tekemään säästöjä tavoitteiden mukaan.

Paperiposti on merkittävästi vähentynyt digiaikaan siirryttäessä. Sen lisäksi, että yhä enemmän lehtiä luetaan sähköisessä muodossa, myös perinteinen kirjeposti on vähentynyt. Kuluttajat eivät enää juuri lähettele kirjeitä tai kortteja, ja paperilaskutuskin on pikkuhiljaa siirtymässä sähköiseksi. On ihan selvää, että kysynnän väheneminen vaikuttaa palvelurakenteen muutoksena. Perinteinen posti on jo mukana monessa erilaisessa liiketoiminnassa, kuten kylmävarustelluissa pakettiautomaateissa ja vanhusten ruokatoimituksissa. Perinteinen postitoiminta vähentyy tällä hetkellä noin 10 prosenttia vuodessa ja on nyt noin 40 prosenttia Posti-konsernin liikevaihdosta.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen mukaan postimarkkinoiden kilpailun edistäminen mahdollistaisi siten kuluttajille parempia, halvempia ja laadukkaampia postipalveluja tulevaisuudessa. Nykyisessä postilaissa valtionyhtiöllä on velvoitteita, kilpailijoilla ei juurikaan. Nyt kun lakia ollaan muuttamassa ja kilpailua avaamassa kaikilta osin, kenellä on velvoitteita, ja onko kenelläkään velvoitteita? Asia, joka tässä huolestuttaa, on se, miten käy syrjäseutujen, kun kilpailu on avoin. Kun rahan saa helpommalla kaupungeissa, niin palveleeko kukaan enää maaseudulla? Vaikeuksista huolimatta postinjakelun on oltava edelleen yhteiskunnan peruspalvelut kattava. Näin ollen vastuun postin kulkemisesta pitää olla edelleen valtiovallalla.

Vaikka muuttuvassa maailmassa on Postikin muutosten edessä, on sen toiminnan oltava edelleen asiakaslähtöistä. Myös haja-asutusalueiden asukkaiden on saatava tasavertaisesti postinsa edelleen kohtuullisin kustannuksin vähintään viitenä päivänä viikossa. Nyt kun moni maakuntalehti on siirtynyt omaan jakeluun, maaseudun sorateilla ajellaan postin kanssa peräkkäin. Tämä ei ole tehokasta eikä viisasta, vaan tarvitaan yhteistyötä ja luovaa ajattelua. Posti varmaan jää edelleen maaseudulla tärkeäksi jakajaksi. Jotta palvelu olisi kustannustehokkaampaa, pitäisikö postilailla mahdollistaa kirjejakelun ja esimerkiksi kotipalvelun samanaikaista toteuttamista?

Vaikka säästöjä pitää etsiä, ei voida päästää maaseutua tyhjenemään palveluiden puutteessa. Esille on tullut joitakin hyviä säästökohteita, kuten kerroskohtaisesta jakelusta luopuminen. Pienkerrostaloissa ja rivitaloissa on jo pitkät postilaatikkorivit — miksei näin voisi olla kaikissa kerrostaloissakin? Toinen huolenaihe on, pystytäänkö säilyttämään kotimainen postipalvelu. Sen lisäksi, että markkinat avautuvat suurille kansainvälisille yrityksille, Postinkin uusi yhteistyökumppani Anttila on siirtynyt saksalaisomistukseen.

14.10 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun ministeri Berner on paikalla, niin kiitos siitä, että tähän isoon uudistustyöhön on lähdetty. Kyse on kokonaisuudesta, ja yksi, mikä tässä varmasti huolestaa, on se, tullaanko tulevaisuudessakin posti jakamaan koko Suomessa viitenä päivänä vai onko niin, että tarkoitus on, että Posti jatkaa viiden päivän jakelua ja muut voisivat tulla vain kahden taikka kolmen päivän jakelulla. Tähän olisi mielenkiintoista kuulla ministeriltä vastausta.

Ja sitten kyllä tietysti on se meidän erikoisuus: se on hienoa palvelua, että posti tulee kivi-kerrostalon ylimmän kerroksen lattialle, mutta näin ei tapahdu missään muualla Euroopassa. Olisiko nyt syytä ainakin miettiä sitä, että uudet kerrostalot rakennettaisiin niin, että EU:n laajuinen alakertajakelu mahdollistettaisiin? Se olisi yksi askel siihen, että kirjejakelukin pystyttäisiin turvaamaan kohtuuhintaiseen jakeluun ympäri Suomen.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Täällä on nyt useampia edustajia, jotka käyvät keskusteluja ja seisoskelevat käytävillä debatin aikana. Pyydän siirtymään, jatkamaan niitä keskusteluja jossakin muualla, niin ei tule epäselvyyttä siitä, ketkä ovat pyytäneet puheenvuoroja.

14.11 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postillahan on lähes 400 vuoden historia kansalaisten palvelijana Suomessa. Sain olla mukana 2004 uudistamassa silloista postipalvelulakia, joka oli mullistava. Silloin avattiin kilpailu periaatteessa, mutta se avattiin niin, että ei hyväksytty kermankuorintaa. Silloin muistan, että viestintävaliokunta oli yksimielinen, hallituspuolueet ja oppositio olivat täysin samaa mieltä. Nyt tässä ensimmäisessä vaiheessahan ei vielä oteta kantaa näihin jakeluvelvoitteisiin, mutta voitteko te kuitenkin kertoa ja luvata eduskunnalle, että tästä kansalaisten tasavertaisesta palvelusta, viisipäiväisestä jakelusta, haja-asutusalueiden huomioimisesta postinjakelussa, pidetään loppuun asti kiinni, niin kuin viestintävaliokunta piti vuonna 2004 ollessaan yksimielinen?

14.12 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse olin myös 2004 tuota postilakia tekemässä, ja silloin nimenomaan kysymys oli siitä, että kermankuorijat eivät valtaisi markkinoita, ja tämä on tietysti ihan aiheellinen kysymys. Toisaalta voi sanoa niin, että tällä menolla nyt kyllä näyttävät maaseudulta loppuvan joka tapauksessa Postin palvelut, jos tällä menolla mennään, että sähköposti ja sosiaalinen media ja digilehdet vähentävät jakelua, ja jotakin on tehtävä. Siinä mielessä tämä uudistus, mikä syksyllä nyt tulee sitten esille, on väistämätön. Se, mitä nyt käsitellään, on tietysti tämä hallinnollisen taakan vähentäminen ja tästä hallinnollisesta järjestelmästä tuonne ilmoitusjärjestelmään meno, ja tosiaankin nyt valmistellaan vasta tätä isompaa uudistusta.

Mutta kysyisin myös ministeri Berneriltä, miten me takaamme tulevaisuudessa myös Postin mahdollisuuden toimia siinä kilpailukentässä, jossa ehkä yksityiset firmat haluavat mieluummin jakaa siellä, missä väestöä on paljon, ja miten me takaamme sen, että myös tuolla maaseudulla, haja-asutusalueella Posti toimii ainakin sen kolme päivää viikossa.

14.13 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jo käytetyt debatussa olevat puheenvuorot ovat erittäin asiaan liittyviä ja kuuluvia, mutta haluaisin ministeri Berneriltä kysyä, oletteko pohtinut sitä, voidaanko toimintoja yhdistämällä myös velvoitteita todellakin siirtää myös niille yrityksille, jotka tulevat tähän kenttään, koska on selkeästi nähtävissä, että ne yritykset, jotka tulevat tälle markkinalle, toimivat kilpailukykyä rajoilla niin, että ne haluavat tehdä alimitoitettuja työehtosopimuksia ja siten hakevat itselleen hyötyä siinä markkinassa, jota nimenomaan Posti hoitaa sillä omalla velvoitteellaan. Voimmeko me todellakin velvoittaa niin, että kermankuorintaa ei tule tapahtumaan?

14.14 Maria Tolppanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri, kun nyt tällä hetkellä on ollut ongelmia siinä, että posti ei ole tullut ajallaan vaan on tuonut esimerkiksi laskuja ihmisille haja-asutusalueelle siten, että laskujen eräpäivä on ennättänyt jo mennä ennen kuin se lasku sinne postilaatikkoon kolahtaa, niin jos tällainen kehitys jatkuu eteenpäin jo tässä tilanteessa, niin kuka vastaa siitä, että asiakas ei saa Postin kuljettamaksi jätettyä asiakirjaa tai laskua siihen päivämäärään mennessä kuin se pitäisi hänellä olla? Tähän saakka me olemme tottuneet siihen, että jos tänään pannaan postiin,

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

niin se on huomenna tai viimeistään ylihuomenna laatikossa, mikäli ei oteta viikonloppua huomioon, mutta jos postin kulku kestää nyt kaksi viikkoa, niin mitähän se mahtaa sitten pisimmillään olla tulevaisuudessa?

14.15 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin monista puheenvuoroista on kuultu, tällä toimilupajärjestelmästä luopumisella saattaa olla vaikutuksia yleispalveluntarjoajaan. Ja jos kilpailu taajama-alueilla kiristyy ja yleispalvelutoimija on ainoa postiyritys, joka joutuu toimittamaan postilähetyksiä myös vaikeakulkuisille alueille ja haja-asutusalueille, nyt markkinoiden avautumisen myötä osa suurkirjieriä koskevasta palvelusta siirtyisi todennäköisesti yleispalveluntarjoajalta muille postiyrityksille. Jos näin tapahtuu, johtaisi se yleispalveluntarjoajan osalta volyyminenetyksiin. Kysyisin ministeriltä: Miten tämä vaikuttaa postiin, ja mitä ministeri arvioi, käykö niin, että Postille jää vain kannattamattomat yksityiskirjeet ja syrjäseudun jakelu? Jos näin käy, kuka maksaa nämä tulevaisuudessa, jos Posti ei saa muusta toiminnasta riittäviä tuloja?

14.16 Stefan Wallin r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä on hyvä jatkaa. Tunnetusti Postin avaaminen kilpailulle on hyvinkin sensitiivinen asia, koska kannattamattomat palvelut ja kannattavat palvelut joutuvat helposti törmäyskurssille. Tässä tietysti tämä julkisen palvelun velvoite tai yleispalvelu ja sen säilyminen osana tätä kokonaisuutta ovat avainasemassa. Kysyisin oikeastaan lyhyesti ja ytimekkäästi: miten ministeri arvioi, että tämä pöydällä oleva esitys vaikuttaa saariston postikuljetuksiin?

Hur bedömer ministern att lagförslaget påverkar posttransporterna i skärgården?

14.17 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä Itä-Lapissa Savukoskella on nytten pari viikkoa eletty mielenkiintoista aikaa. Nimittäin monessa talossa on jännitetty iltaisin, kumpi tulee ensiksi: Kymmenen Uutiset vai posti? Nyt sitten Postilla ovat todellakin lähteneet menemään yt-menettelyt, joissa on esimerkiksi meidän alueellamme menty siihen, että pyritään omalla henkilöstöllä hoitamaan kaikki työt, ja tämä ei ole todellakaan ainakaan tällä hetkellä onnistunut.

Meidän alueellemme posti tarkoittaa sitä, että samalla jakelulla ovat sekä kirjeet että lehdet. Toivottavasti se myöskin jatkuu, että me saamme ne edes kerran päivässä. Postilla ei myöskään ole nyt eikä varmasti jatkossakaan kilpailijoita. Nyt sitten kysyn ministeriltä: miten tämän kilpailun kiristyessä varmistetaan, että Posti pystyy hoitamaan edes tämän minimivelvoitteen näillä syrjäisimmillä syrjäseuduilla?

14.18 Satu Taavitsainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postin kulku puhuttaa tällä hetkellä kansalaisia ja yrityksiä ihan päivittäin. Mielestäni eduskunnan kuuluu saada tietää, miksi posti kulkee niin usein myöhässä eikä Postin johto korjaa tilannetta. Valtionyhtiönhan tulee palvella kansaa ja yrityksiä, ja postilain mukainen perustehtävä on jakaa postia, mutta tästä Posti ei ole välittänyt kahteen vuoteen.

Epäilykseni on, että itse aiheutettuja ongelmia lakisääteisessä tehtävässä käytetään perusteluna tehtävien muokkaamiseksi uudelleen. Posti on kertonut haluavansa pienentää viisipäiväistä jakeluvelvoitettaan, ja tähän eduskunta ei saa mielestäni suostua. Muutoin meille käy niin, että keskustavetoisen hallituksen jäljiltä Suomessa eivät kulje junat eikä

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

posti. (Puhemies koputtaa) Kysynkin ministeriltä: kuinka tässä... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

14.19 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä ja ajankohtainen aihe juurikin sen takia, että jo aikaisempien päätösten vuoksi postitoiminnan kilpailu on avautunut ja nähdään jo, minkälaisessa tilanteessa Posti tällä hetkellä on, eikä se pysty suoriutumaan tehtävistään sen takia, että näitä velvoitteita on enemmän Postilla kuin muilla yrityksillä. Näissä pakettipalveluissa ja muissahan tämä näkyy jo vahvasti.

Kysyisin ministeriltä nimenomaan tästä reilun kilpailun lisäämisestä, mitä halutaan viedä eteenpäin. Kilpailuhan on sinänsä hyvää, ja se yleensä tuo hintoja alemmaksi ja auttaa kansalaisia siinä palveluitten vaihtoehtojen valitsemisessa, että näitä vaihtoehtoja olisi, mutta sitten tulee yrityksille tämä byrokratia ja muu. Kyllähän näissä sitten pitää olla reiluja, että sinänsä nämä esteet, mitä tälle yritystoiminnalle tulee, ovat samalla tasolla kaikille eivätkä niin kuin nyt, että Postille nämä ovat erityisen isot ja muut pääsevät helpommalla.

14.20 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Taavitsainen sanoi, että me olemme tässä useamman vuoden seuranneet tätä tilannetta, mitä Postin osalta on tapahtumassa, ja kyllä siellä ihan SDP:n ministereitäkin on ollut sinä aikana, kun tätä Postin kilpailutusta on avattu ja näin. Että ei se ihan mene pelkästään keskustan piikkiin.

Mutta minusta on hyvä, että ihan yli puoluerajojen me olemme siitä huolissamme, miten tosiaan Posti pystyy täyttämään yleispalveluvelvoitetta ja miten sitä voitaisiin myös joustavoittaa ja helpottaa. Minusta edustaja Heinonen toi hyvin esille tämän kerrostaloasian esimerkiksi: onko tarpeen, että jokaiseen luukkuun jaetaan erikseen postia, vai olisiko se niin eurooppalaiseen tyyliin, että se on siellä talojen edustalla laatikoissa, ja tämä joustavoittaminen sillä tavalla? Siinä mielessä myös lehtien osalta täytyy sanoa, että jos lehti tulee myöhään illalla maaseudulle, niin olisiko niin, että jopa ihan yhteiskunnan tukemana pitäisi olla mahdollisuus lukea digilehteä, niin että ihmiset pystyisivät lukemaan aamulla ennen töihin lähtöä lehden.

14.21 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On äärimmäisen tärkeätä, että nyt eduskunta antaa selkeän viestin siitä, että postipalvelut pitää turvata koko maassa tasa-arvoisesti. Kun näitä muutoksia on aikaisemmin tehty, kilpailua avattu, on ollut erittäin tärkeätä se, että yksityiset toimijat eivät pääse kermankuorintaan, koska kun näin tapahtuu, niin se eittämättä merkitsee Postin kuihtumista, koska sen pitää joka tapauksessa hoitaa nämä yleisvelvoitteet kaikkialla Suomessa. Tästä on pidettävä kiinni, ja se lähtökohta on se, että viitenä päivänä viikossa posti kulkee.

Pohjois-Karjalassa ollaan oltu äärimmäisen järkyttyneitä viimeisen vuoden aikana niistä suunnitelmista, joita Postilla on ollut. Siellä ei ole ollut enää yhtään vakinaista postitoimipaikkaa koko maakunnassa viime helmikuun jälkeen. Tämä on aiheuttanut äärimmäisen paljon huolta ihmisten keskuudessa.

14.22 Katja Hänninen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on moneen kertaan esitetty huoli kansalaisten yhdenvertaisuuden säilymisestä, yhdenvertaisten palveluista koko maassa ja siitä, miten me oikeasti käytännössä pidämme koko Suo-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

men asuttuna myös tulevaisuudessa. Nämä ovat niitä isoja kysymyksiä, joiden äärellä jälleen kerran olemme. Yksi esimerkki oli VR:n toiminta, raideliikenne, joukkoliikenne: kun se harvenee, niin ihmiset joutuvat muuttamaan lähemmäs palveluita, lähemmäs kasvukeskuksia — kun palvelut näivettyvät, poistuvat, lakkaavat olemasta. Olisin kysynyt ministeri Berneriltä: onko tehty laajempaa selvitystä siitä, vuosituhannen alusta alkaen jos laskeetaan, että kun yli 8 000 työntekijällä on Postin työntekijöiden määrä vähentynyt, niin kylähän tälläkin postinkantoon jonkunlainen vaikutus täytyy olla? Ja toinen kysymys: miten tämä jakeluvelvoite tulee säilymään, koska se on äärimmäisen tärkeää, että posti kulkee? Täällä on jo huolestuttavia kommentteja kuullut ympäri Suomen, tai tuolta Lapin perukoiltakin, että ei se posti sitten kuitenkaan kulje, vaikka pitäisi ja siitä yleispalveluvelvoite on olemassa.

14.23 Ari Jalonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos nyt olen oikein ymmärtänyt, niin tässä kohtaa ei kuitenkaan raideliikenteestä päätetä.

Minä haluaisin kysyä sen asian, että miten — kun nyt täydennetään tätä aikaisempaa kilpailunavaamispäätöstä — tässä yhteydessä varmistetaan se, että meillä on ylipäättänsä suomalainen Posti tulevaisuudessa, koska postiliikenne on muuttunut niin radikaalisti ja pakettipuolella on jo kilpailua, kirjepuolta ei niinkään ole enää olemassa, joten tämä koko rakenne on muuttunut niin paljon. Miten taataan se, että meillä on ylipäättänsä suomalainen Posti?

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Berner, 3 minuuttia, sen jälkeen jatketaan tätä keskustelua.

14.24 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä on nimenomaan kyse siitä, että jo aikaisemmin avattu kilpailu pystytään nyt myös tasapuolisesti huolehtimaan. Posti itse on ottanut kannan, että se ei vastusta kilpailua, kunhan se on oikeudenmukainen ja tasapuolinen, ja siihen pyritään nimenomaan tällä ykkösvaiheen postilain muutoksella pääsemään.

Tavoitteena tässä on myöskin huolehtia siitä, että nimenomaan syrjäseuduille syntyisi uusia palveluita. Tässä ovat ennen kaikkea pienet yritykset hakeneet postitoimilupia, ja ne ovat hyvinkin alueellisia, hyvin pitkälti sellaisia, jotka vastaavat alueellisen lehden jakelu-ympäristöä.

Postilain kakkosvaiheessa on sitten tarkoitus ottaa kantaa jakeluvelvoitteisiin ja muihin postilain uudistamisen mahdollisuuksiin. Tässä yhteydessä on myös syytä pohtia, voidaanko postin yhteydessä toimittaa myös muuta, kuten edustaja Mäkipää omassa puheenvuorossaan pohdiskeli.

Sen lisäksi kysymyksessä on myöskin Postin näkökulmasta noin 5 prosenttia Postin koko liiketoiminnasta. Ei siis puhuta Postin kannalta merkittävästä muutoksesta, vaan kysymys on ennen kaikkea siitä Postin jakeluvelvoitteen piirissä olevasta toiminnasta, joka koskee tänä päivänä vain kirjeitä.

Kysymykseen, kuka vastaa siitä, onko posti myöhässä: Viestintävirasto on valvova viranomainen, joka sitten ottaa ja valvoo, että postilakia noudatetaan. Sen sijaan liikenne- ja viestintäministeriössä ei ole Postin omistajaohjausta, elikkä siitä näkökulmasta emme ohjaa Postin sisäistä liiketoimintaa, vaan vastaamme nimenomaan postimarkkinoiden toimivuudesta.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Tästä näkökulmasta oma tahtotilani on se, että meillä syntyy mahdollisuus uuteen yrittäjyyteen, meillä syntyy mahdollisuus paikallisiin palveluihin, meillä syntyy mahdollisuus alueelliseen kehittämiseen ja meillä syntyy aidosti myöskin mahdollisuus nimenomaan lehtitalojen osalta jaella lehtien rinnalla myös muuta postia. Se, että meillä posti joka tapauksessa on kilpailun kohteena, ei ole enää tässä vaiheessa kysymyksessä, vaan posti on avattu kilpailulle jo vuonna 2011. Omasta näkökulmastani tässä vaiheessa postilakia on nimenomaan kysymys nyt siitä, että se, miten on ajateltu, että saadaan tämä markkina syntymään, mahdollistetaan nyt aidosti ennen kaikkea pienille ja keskisuurille yrityksille.

Puhemies Maria Lohela: Sitten jatketaan debattia.

14.27 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Posti ja erityisesti sen työntekijät ovat viime vuosina olleet sellaisen myllytyksen kohteena, että toki täällä tänään olisi ollut hyvä olla myös omistajaohjauksesta vastaava ministeri. Mutta jos nyt katsotaan tätä ensimmäistä vaihetta, niin kyllähän tässä nyt luovutaan siitä kokonaisvaltaisesta yhteiskunnallisesta harkinnasta, joka valtioneuvostossa on ainakin tähän asti ollut tarkoituksena, että tehdään. Kuka harkitsee tämän laaja-alaisesti jatkossa, kun tulee tällainen ilmoitusmenettely? Sitten vielä: miten kompensoidaan se viisipäiväinen jakeluveto, jotta kilpailu voisi olla aitoa? Tästäkin olisi hyvä keskustella.

Mutta isoin kysymys on varmasti se kakkosvaiheen viiden päivän jakelu. Muistuttaisin tässä kohtaa, että jokainen eduskuntaryhmä on PAUn Reitti-lehdessä ennen vaaleja sanonut kannattavansa viisipäiväistä jakelua. Me olemme nyt tässä jo tottuneet siihen, että ennen vaaleja on sanottu yhtä ja sitten vaalien jälkeen on toimittu toisin. Olisi hyvä kuulla, pitääkö tämä paikkansa edelleen.

14.29 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten ministeri Berner kertoi, jo vuonna 2011 voimaan tulleella postilalla postitoiminta avattiin kilpailulle. Nykyään postitoiminnan harjoittamisen edellytyksenä on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, jossa määritellään nuo ehdot. Madaltamalla nyt alalle tulon kynnystä siirtymällä ilmoituksenvaraiseen järjestelmään luodaan potentiaalisille postiyrityksille, myöskin uusille, edellytykset aloittaa postitoiminta ja mahdollistetaan uusien palveluiden syntyminen myös tulevaisuudessa, ja se on tärkeää.

Itse haluaisin kylläkin nostaa asiakasnäkökulman keskeiseen rooliin tässäkin asiassa, että koko maassa pystytään turvaamaan postipalvelut myös tulevaisuudessa. Tämä hallituksen esitys mahdollistaa nyt sen ja uusien toimijoiden alalle tulon, ja sitä kautta voidaan myöskin postipalveluita kehittää erilaisiin muotoihin ja rakentaa siitä uusia palvelualoja. Uskon, että tämä lisää myöskin yrittäjyyttä.

14.30 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkin haluan luonnollisesti, että jokainen saisi postia jokaisena arkipäivänä ja mielellään jotain muutakin kuin laskuja, mutta realiteetit kannattaa kuitenkin muistaa. Vuodesta 2000 tähän vuoteen meidän kirjepostistamme on hukkunut kolmannes, 900 miljoonasta kuoresta 650 miljoonaan kuoreen, ja määrä on edelleen laskeva. Silloin tietysti tämä viiden päivän jakeluveto koko maahan tarkoittaa sitä, että kuoresta joudutaan maksamaan koko ajan isompaa hintaa. Kysyisin tämän yhtälön perään: minkälaisena, ministeri Berner, te näette sen, että jos nämä velvoitteet pidetään kaikki ennallaan — mitä tietysti kaikki toivovat, ja

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

vielä sitä, että tulisi muutakin kuin laskuja — niin mitä se kirje maksaa, jos hetken päästä jaetaan enää 200 miljoonaa kirjettä vuodessa? Ja toivoisin, ministeri, teiltä myös vastausta siihen, että jos me kerrostaloasujat — itsekin olen sellainen — tulisimme sen verran vastaan, että me kipittäisimme hakemaan (Puhemies koputtaa) alhaalta, helpottaisimme tämän verran, niin olisiko se yksi keino.

14.31 Kimmo Kivelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä on suuri vaara, että ylevien ja hienojen tavoitteiden taakse unohtuu tavallinen ihminen, hänen palveluitaan karsitaan, eikä pelkästään syrjäseuduilla, haja-asutusalueella, maaseudulla, niin kuin vaara on, jos annetaan kermankuorijoille liikaa tilaa. Mutta yhtäältä näen ongelmallisena sen, että unohdetaan myös Postin osaavat työntekijät. Ei ole ollenkaan merkityksetön asia, että Postissa on ammattitaitoista väkeä, ei niitä hommia kuka tahansa voi tehdä. Esimerkiksi tämmöinen läheisyys ja tuttuus, ei pelkästään maaseudulla, haja-asutusalueella vaan myös kaupungeissa, on merkityksellinen asia ja auttaa tavallista asiakasta. Jos on esimerkiksi muutettu, niin hyvin usein se postinjakaja tietää kyllä vähän asioita eteenpäin. Tämmöiset ovat huomioitavia asioita.

14.32 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitä samoja asioita kuin edustaja Kivelä me täältä opposition puolelta myös kyselemme. Postipalveluilla on erinomaisen tärkeä merkitys tavallisille ihmisille: ne jäsentävät arkea, tuovat sitä turvallisuudentunnetta, viitenä päivänä viikossa. Ja täytyy muistaa, että kaikilla kansalaisilla ei suinkaan ole vielä edellytyksiä tai valmiuksia esimerkiksi sähköpostin käyttöön, jolloin sitä perinteistäkin kirjepostia täytyy vielä sekä saada että perille tuoda. Nyt valtioneuvostolla on kyllä poikkeuksellisen iso vastuu linjata kansalaisten yhdenvertaiset postipalvelut ja tämän yleispalvelun tulevaisuus.

Nyt täytyy, ministeri, kysyä, kun te mainitsitte, että tavoitteena on, että markkinoitten avaamisessa pääsee nimenomaan uusia paikallisia yrittäjiä markkinoille ja sitä varten otetaan käyttöön tämä ilmoitusmenettely, että onko se järkevää. Turvaako se aivan varmasti toimivat markkinat? Mitä haittaa siitä olisi, että tehtäisiin uusien toimijoiden osalta kunnollinen ennakoarviointi siitä, onko tämä toimija kykeneväinen postin kuljettamiseen perille? Voitteko, ministeri, vastata, miksi tätä ennakoarviointia ei tässä lakiesityksessä ole?

14.33 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oli hyvä tuossa ministerin esittelypuheenvuorossakin kuulla, että tämä paketti postilain uudistamisesta ei vaaranna yleispalveluvuorvoitteen asemaa, ja toivon kyllä toki, että myöskään se kakkosvaihe postilain uudistamisesta ei vaaranna yleispalveluvuorvoitteen asemaa. Tietenkin digitalisaation ja kaikkien mahdollisten uusien keinojen kautta täytyy kehittää Postia. Toivon kyllä semmoista joustavuutta sen suhteen, että kun meilläkin tuolla Lapissa oli Sevetijärven postin lakkauttaminen, kun asiamiesposti lakkasi ja aika suuri kampanja siitä tuli, tuhansia kortteja lähetettiin, niin ei se asiamiesposti aivan niin kovin joustava ollut, että sinne oltaisiin saatu uusi asiamiesposti tai että sinne olisi saatu tällainen sähköinen pakettien noutamispiste. Että semmoista joustavuuttakin sitten toivoisi kyllä sieltä erilaisille alueille, ettei tarvitse satojen kilometrien päähän lähteä.

Ja tästä digitalisaatiosta olisin vielä kysynyt, kun nythän kyllä valokuituverkkojen vetäminen on aika lailla kyläyhteisöjen vastuulla, että onko sitten julkiselta vallalta tulossa siihen vielä jotain tukea, ettei se jää kylien vastuulle.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

14.34 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postinjakelua pitää kehittää, ja sen pitää elää ajassa, mutta kehitys ei saa olla sama asia kuin lakkauttaminen, supistaminen ja haja-asutusalueen unohtaminen. Toivottavasti tämä pidetään mielessä. Jos tulee uusia yrityksiä, näitä niin sanottuja kermankuorijoita — he tulevat tietysti kaupunkeihin, missä on helpommat olosuhteet — niin herää sitten kysymys siitä, tarvitaanko jatkossa verorahalla subventiota sitten haja-asutusalueen postipalveluiden turvaamiseen. Eli voiko käydä niin, että veronmaksajien rahoja tarvitaan jatkossa tähän yleispalveluvoittojen turvaamiseen aiempaa enemmän? Nyt Posti konsernin sisällä kuitenkin tasapainottaa näitä alueiden eroja ja kuluja.

Mutta haluaisin nostaa esille myös nämä työehdot. Pitää olla todella tarkkana siinä, ettei kilpailuetua haeta työehtoja ja palkkoja polkemalla. Valitettavasti tämäntyypistä toimintaa on nähty tässä mainoslehtien jakelussa, ja toivottavasti se epäterve ilmiö ei laajene. (Jari Myllykoski: Hyvä huomio!)

14.36 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä salissa kuulee usein käytettävän sanaa "kermankuorijat". Tuntuu, että kukaan ei ole huolissaan kermankuorijoista, vaikka itse asiassa lakia nyt rakennetaan kermankuorijoille. Muun muassa edustajat Heinonen ja Kivelä aikaisemmin mainitsivat tämän huolena, mutta se, että me avaamme valtion tuottamia palveluita yksityisten toimijoiden hoidettavaksi, on palveluiden avaamista myös kermankuorijoille. Posti on Suomen suurin työnantaja, yli 20 000 työntekijää. Ei siis ole kyse mistään pienestä postitoimistosta vaan valtavan suuresta organisaatiosta. Valtion täytyy kehittää omaa toimintaansa, myös omistamiaan yhtiöitä ja palveluitaan. Niin kuin ministeri sanoi aivan oikein, tätä työtä tehdään, mutta eikö olisi, arvoisa ministeri, ollut viisaampaa ensiksi tuoda Postin uudet tehtävät uutena logistiikkayrityksenä, erilaisina uusina palveluina tänne saliin, ennen kuin avataan tätä kermankuorintaa toimijoille, joista vielä ei ole täyttä tietoa edes?

14.37 **Mikko Alatalo kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy sanoa, että tämä ehdotus siitä, että voidaan avata myös pienille yrittäjille tällaisia yhteiskuljetuksia, että siinä tehdään muutakin kuin pelkästään postinjakelua, on ihan vanha asia. Sitä on tehty ennenkin. Isävainani ajeli omassa kotimaakunnassaan, tai siellä jokilaaksossa, muiden kyytien ohella postia. Jos meillä on paikallisia toimijoita, jotka pystyvät sitä postia toimittamaan, niin ihan hyvä asia näin. Kilpailuhan tosiaan avattiin postinjakelussa vuonna 2011, ja nyt tosiaan myös ehkä sanomalehtiä jakelevat yritykset voisivat hoitaa postinjakelua.

Mutta ihan sama kysymys siitä, että jos varsinainen Posti saa nyt niitä harvaan asuttuja seutuja, ei saa niin paljon niitä tiiviitä seutuja, niin minkälainen se Postin taloudellinen tilanne on, joudutaanko sitä sitten subventoimaan. Toinen asia on se, että itse postitoimistoissa on hyvää asiantuntemusta, mutta toisaalta minulla on kyllä hyvää kokemusta myös asiamiesposteista: sinne voi yrittäjä mennä viikonloppunakin asioimaan, ja ihan hyvää palvelua on saatu.

14.38 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Avainsana on siis oikeudenmukainen kilpailu. Se on tullut ministerin suulla, ja se on tullut Posti Oyj:n suulla ja meidän suulla. On hyvä, että täällä on yhteinen henki, minun mielestäni samanlainen kuin 2004. Silloin teimme sellaisen postipalvelulakiuudistuksen, ettemme hyväksyneet ker-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

mankuorintaa, vaan kermankuorijat joutuvat maksamaan myöskin yleispalveluvelvoitteille korvausta, mikäli kermankuorintaa tulee. Tässä edustajat Alatalo ja Sarkkinen ovat viitanneet siihen, joudutaanko tässä tulevaisuudessa maksamaan. Toivottavasti ei käytetä verorahoja, vaan nämä kermankuorijat maksaisivat sitten yleispalveluvelvoitekorvauksen Postille, joka jakaisi sinne haja-asutusalueille.

Minä olen vanhan kansan ihminen: minä tykkään aamulla avata paperilehden, minä en avaa mitään digilehteä. Minä olen kuusikymppinen mies, vasta, ja kuinka kiva sitä on lukea. Sieltä voi leikata jonkun kivan jutun ja panna sen muistojen joukkoon, ystävän kuolinilmoituksen tai sitten jonkun politiikan hyvän kirjoituksen. (Naurua)

14.39 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Wallinin puheenvuoroa jatkaen: käsittääkseni sanomalehtiyhtiöt ovat kannattaneet nimenomaan tätä hallituksen esitystä ja halunneet tätä. Haluan kysyä myöskin ministeri Berneriltä, miten Posti on suhtautunut tähän hallituksen esitykseen. Käsittääkseni myöskin Posti on ollut valmis tähän esitykseen. Tämä esitys toisaalta antaa yleispalveluntarjoajalle mahdollisuuden kehittää toimintaansa. Tärkeää on omasta mielestäni se, että tämän esityksen mukaisesta toimilupajärjestelmästä luopuminen ei vaaranna yleispalvelun tai postin saajan asemaa. Arvoisa ministeri, toivottavasti niitä muutamia kriittisiä asioita, mitä on Posti tuonut esille, siirretään lakiin, jolloin poistuu tämä kermankuorintamahdollisuus, mitä täällä useammassa puheenvuorossa on jo tuotu esille.

14.40 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Wallinia hyvin lämpimästä puheenvuorosta. Minä uskon, että tämä kuvaa niitä tunteja juuri, joita Postiin liittyy. Ne ovat kansallisesti merkittäviä tunteja. Kun ministeri on täällä ja tiedämme, että hän herkällä korvalla kuuntelee, niin pidetään huoli siitä, että nämä monet ihan käytännön asiat, jotka täällä ovat nousseet esille, tulevat sitten tähän mukaan, kun asiaa aikanaan käsitellään, ja valiokunta huomioi, missä tässä oikeasti mennään.

Kuuluin niihin, jotka aikanaan kritisoivat sitä, että Postin toimintaa laajennettiin R-ki-oskeihin ja muualle. Nyt olen täysin sitä mieltä, että se on toiminut loistavasti. (Jari Myllykoski: Mutta valtion rahat menee Norjaan!) — No, oikeastaan ajattelen vain, että saan palvelua siinä. Se on ollut hienoa mennä joskus illallakin yhdeksän aikaan hakemaan joku paketti, esimerkiksi lauantaina, kun ei ollut muuta mahdollisuutta. Pidän sitä hyvänä asiana.

14.41 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Juuri olin miettinyt tähän vastauspuheeseeni tuon sisällön kyseenalaistamisen. Minä toivoisinkin, että ministeri voisi ajatella sitä, että tämä ideologinen yksityistämisen prosessi on uuvuttanut meitä ja poistanut erinäisiä palveluita. Suomen valtio maksaa nyt yrittäjille, jotka vievät verorahat ulkomaille, kun meidän olisi Postin uudistamisprosessissa tarvinnut huomioida ennemminkin se, että Posti olisi ottanut näitä uusia toimintamuotoja omaksi työksi.

Nyt minä haastan ministeriä siihen, että olisiko nyt syytä tarkastella uudelleen sitä, voimmeko pysäyttää tämän prosessin, jolloin valtion budjetista meneviä varoja... Me haemme passimme, ajokortteja, me teemme siellä vaikka mitä. Miksemme osanneet silloin tehdä sitä, että se olisikin Postin palveluita, jolloin postipalveluja olisi siellä paikakkunnilla? Miksemme käyneet neuvotteluja Postin kanssa, että postitoimisto olisi ollut laajemmin auki ja tuottanut niitä palveluja?

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

14.42 **Kristiina Salonen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minusta keskustelussa on aivan liian vähän ollut nimenomaan tämä kuluttajan näkökulma. Tuntuu itse asiassa, että sillä kuluttajan näkökulmalla ei ole suurtakaan merkitystä, kun viedään näitä uudistuksia eteenpäin.

Mitä esimerkiksi syrjäseudun asukas kaipaa? Syrjäseudun asukas kaipaa luotettavaa säännöllistä jakelua, ei kilpailua — luotettavaa, säännöllistä jakelua. Hän kaipaa sitä, että hän voi lukea sanomalehtensä päivittäin, ja nimenomaan tällä viisipäiväiseen jakeluun puuttumisella uhataan tätä mahdollisuutta. Se ei välttämättä vielä tule tässä kohtaa, mutta siksi kysynkin — täällä esimerkiksi edustaja Alatalo puhui kolmipäiväisestä jakelusta — ollaanko tästä valmiita luopumaan.

Sitten toinen kuluttajan näkökulma, nämä kerrostalojen postirykelmät. Väestö ikääntyy Suomessa, me säilömmme jo nyt vanhuksia kotiin. Tietenkin on hyvä niin pitkään kuin he voivat postinsa hakea, mutta viedäänkö heiltä nyt sitten postikin sieltä kotoa, kun ne postilaatit viedään rykelmiin jonnekin muualle?

14.43 **Maria Tolppanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin tässä asiassa olisi toivottavaa, että silloin kun yksityistetään, niin asetetaan myös velvoitteet, että on hoidettava myöskin ne sellaiset kohteet, jotka eivät ole niin kannattavia.

Mutta se on myöskin tosiasia, että meidän on pakko elää tässä ajassa ja tämä maailma muuttuu ja ihmiset valitettavasti muuttavat myöskin maaseudulta aika paljon pois. Ja kun mennään muutama vuosi eteenpäin, niin kirjepostihan on aika paljon muuttunut sen jälkeen sähköiseksi postiksi. Sillekään emme mahda mitään, vaikka emme siitä pidä.

Mutta vielä tällä hetkellä meillä on ihmisiä, jotka haluavat sen lehtensä käteen, niin viikkolehden kuin aamulehden. No, se, onko se Postin velvollisuus vai onko se lehden velvollisuus toimittaa sinne, on myöskin yksi kysymys, joka pitäisi ratkaista.

Onko tässä yhteydessä mietitty myös sitä, että tuonne haja-asutusalueelle saataisiin myös paketit vietyä perille? Olen kuullut, että on olemassa tämmöisiä innovaatioita, että esimerkiksi ohjattavilla pienillä helikoptereilla viedään paketti ihan perille saakka. Onko näitä tulossa?

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Taavitsainen, jonka jälkeen sitten ministerille vastauspuheenvuoro.

14.44 **Satu Taavitsainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Posti kertoo jaettavan postin vähentyneen, mutta silti jakeluongelmat ovat vain lisääntyneet, kuten tässäkin keskustelussa on hyvin tullut ilmi. Eli se lakisääteinen velvoite jakaa postia viitenä arkipäivänä ei nykyään toteudu.

Tähän on syynä se, että Posti on vähentänyt työntekijöitä liikaa työn määrään nähden. Tänäkin keväänä Posti aikoo vain jatkaa samalla linjalla. Ihmettelenkin omistajaohjauksesta vastaavan pääministeri Sipilän antamaa tukea Postin johdon kaikille toimenpiteille. Postin henkilöstöpolitiikasta pitäisi olla ihan aidosti huolissaan, meidän jokaisen. Vielä viisi vuotta sitten oli aivan poikkeuksellista, jos joitakin satoja talouksia jäi viikon aikana jakamatta, mutta nytten tänä vuonna määrä on vaihdellut 67 000:n ja yli 200 000 postin saajan välillä, jotka jäävät viikoittain ilman postia. Mitä ministeri aikoo tälle tehdä?

Puhemies Maria Lohela: Nyt ministeri Berner, 3 minuuttia.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

14.46 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin haluaisin vielä korostaa sitä, että tässä yhteydessä kysymys ei ole yksityistämisestä, vaan kysymys on siitä, että mahdollistamme useamman toimijan toimimisen postitoimialalla. Haluaisin myöskin muistuttaa, että jakeluvelvoitteen piirissä on ainoastaan kirjeposti. Posti tällä hetkellä kilpailee jo niin ulkomaisten kuin muualta tulevien toimijoiden kanssa postipakettilakelussa ja muussa Postin toiminnassa. Posti pääsääntöisesti jaetaan sopimusperusteisesti, eli Posti tekee sopimuksen esimerkiksi laskuja tai kirjeitä lähettävän toimijan kanssa, joka sitten siltä pohjalta päättää, minkätyyppisellä jakelulla postia toimitetaan.

Tällä hetkellä, nykytilanteessa jo, toimituslupa on annettava, jos sille ei ole juridisia esteitä. Me olemme valmiita tämentyypiseen ilmoitusluontoiseen menettelyyn kaikilla muillakin viestintäpolitiikan toimialoilla, kuten televisio- ja radiotoimialalla. Tämä on yksi jatkumo osana tätä viestintäpolitiikan pitkäjänteistä kehitystä.

Meillä on myöskin kokeiluja eri puolilla Suomea, joissa on esimerkiksi lehtijakelija tai lehtitalo sopinut pienemmän talon kanssa lehensä jakelusta ja heillä on kuusipäiväinen jakelu käytössä. Täytyy muistaa, että lehtijakelu ei ole tällä hetkellä Postin velvoitteiden piirissä, vaan siitä tehdään aina sopimus. Nyt on kysymys siitä, että näitä sopimuskumppaneita voi tulevaisuudessa olla enemmän kuin yksi, ja se on pääsääntöisesti kuluttajan etu. Tämän lisäksi digitalisaatiolla halutaan toki mahdollistaa tulevaisuudessa myös uudenlaisia tapoja toimittaa postia, kuten sitten lennokeilla haja-asutusalueille paketteja, mutta nämä toistaiseksi ovat vielä hyvin erityistapauksia ja lähtökohdiltaan erityisen kiireellisiä.

Se, minkä takia postilakia käsitellään kahdessa eri vaiheessa, johtuu siitä, että tämä ensimmäinen vaihe on sidottu meillä aikatauluun, joka on — yllätys, yllätys — taas kerran EU:sta lähtöisin, koska meillä postitoimilupaa hakeneet yritykset ovat jättäneet Suomea vastaan valituksen. Näin ollen meidän on otettava kantaa tähän sääntelyyn, jota pidetään kilpailua vääristävänä tällä hetkellä. Olen itse pyrkinyt siihen, että Postin ykkös- ja kakkosvaiheen valmistelut olisivat niin lähellä toisiaan kuin mahdollista, jotta me pystyisimme mahdollisimman hyvällä osaamisella, mahdollisimman laajalla kuulemisella tätä asiaa valmistelemaan.

Vielä liittyen siihen, että nytten on siirrytty pois toimitusluvasta ja laitettu ilmoitus osaksi: silloin meidän on myöskin laitettava kiristyksiä tähän ensimmäiseen vaiheeseen, jo postilakiin, jotka liittyvät kirjeiden merkitsemiseen ja virheellisesti jaettujen lähetysten palauttamiseen. Tästä näkökulmasta sitten eri postitoimijat ovat samalla viivalla Postin kanssa. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Vielä on vähän halua debatoita.

14.49 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Saloselle sen verran, että halusin tosiaan kysyä ministeriltä ja spekuloida, että mikä on se tulevaisuus, onko se tosiaan tulevaisuudessa kolmipäiväinen. Jos se minusta on kiinni, niin totta kai haluaisin, että se olisi mieluummin viisipäiväinen, mutta jos Posti jostain syystä ei pysty tätä velvoitetta täyttämään, niin mitkä ovat ne vaihtoehdot? Samoin tuosta digilehti-asiasta minulle on tullut ihan palautettakin maaseudulta. Toki myönnän, että monet seniorit haluavat mieluummin sen paperilehden kuin lukea digilehteä.

Sen verran sanon vielä noista asiamiesposteista, kun edustaja Myllykoski otti esille tämän, että sponsoroidaan firmoja, jotka vievät rahaa ulkomaille, että kyllä minun mielestä-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

ni asiamiespostit ovat toimineet ihan hyvin. Se on luonut joustavuutta tähän järjestelmään. Olisi aika iso raha pitää postitoimistoja auki iltamyöhään. Kyllä siellä minusta hyvää palvelua ainakin on saanut.

14.50 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri totesi tässä, että olette pyrkineet pitämään tätä ykkös- ja kakkosvaiheen käsittelyä hyvin lähekkäin toisiinsa nähden, ja siksi ehkä kaipaisinkin nyt vähän avausta tämän viisipäiväisen jakelun osalta. Muistuttaisin tosiaan siis siitä, että vain vajaa vuosi sitten on kysytty kaikilta eduskuntapuolueilta heidän kantaansa viisipäiväiseen jakeluun ja silloin muun muassa keskustasta on sanonut kannattavansa ehdottomasti tätä viisipäiväistä jakelua. No, nyt täällä jo nostetaan esille sitä, että voisiko se olla jotain toista. Haluaisin kyllä nyt kuulla ministeriltä, että kun olette jo valmistelemassa siellä tätä kakkosvaihetta, teillä varmasti on jonkun näköistä pohdintaa myöskin tämän viisipäiväisen jakelun osalta, mihin suuntaan sitä valmistelua nyt ollaan viemässä.

14.51 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On varmasti tärkeää puhua tästä viidestä päivästä tai kolmesta päivästä jakelun osalta. En vähättele sitä, mutta omassa puheenvuorossani jo halusin, että tähän Posti-yhtiön kehittämiseen laitetaan paukkuja, ja se kehittäminen ei tapahdu täällä vaan yhtiön johdossa. Lehtitietojen mukaan kymmenen Postin johtavaa viranhaltijaa tai yrityksen johtajaa tienaa enemmän kuin Suomen pääministeri, toimitusjohtajakin yli 50 000 euroa kuukaudessa lehtitietojen mukaan. Siellä sen yhtiön kehittämisen pitäisi tapahtua eikä ajautua tilanteeseen, jossa posti-toiminta säädellyllä toimialalla kirjepostin osalta näivettyy vuosi vuodelta ilman, että kokonaisuudistusta tehdään. Ei voi olla niin, että Postin johdolle tulee optiot ja palkkiot ja henkilökunnalle tulos on ulos eli potkut. Tämän yhtiön kehittämisen osalta kaipaisin edelleenkin ministeriltä, seuraavassa omassa puheenvuorossanne, hieman tarkempaa kuvausta siitä, millä tavalla tätä omistajapolitiikkaa ja omistajavastuuta hoidetaan yhtiön kehittämisessä. Toivottavasti ministeri kuuli.

14.52 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset ensinnäkin ministeri Bernerille tästä vastauksesta, jonka äsken annoitte. Postilainkin osalta on hyvä huomata, että ajassa eläminen on se sana, joka meidän täytyy koko ajan muistaa, ja nämä uudet toimintatavat ovat äärettömän tärkeitä. On tietysti täysin selvää myös se, että meillä on tässä maassa erilaisia alueita ja siellä ne palvelutarpeet poikkeavat merkittävällä tavalla toisistaan. Olisinkin kysynyt ministeriltä tässä, millä tavalla aiotaan tarkastella erilaisten alueellisten ratkaisujen mahdollistamista nyt, kun Postin tulevaisuudesta keskustellaan. Asiakkaan kannalta näen tietysti tärkeimpänä sen, että asiakas haluaa hyvää palvelua, ja on äärettömän tärkeää mahdollistaa Postin yhteistyö yritysten kanssa, että kyetään asiakkaille takaamaan se palvelu, jota he tarvitsevat.

14.53 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Alatalolle sanon: En minä kritisoinut tässä asiamiesposteja, ja heidän palvelutuotantonsa on ollut erityisen tärkeitä. Meillä on pystytty turvaamaan eri alueilla postipalveluita, kun olemme tehneet typeriä päätöksiä, jotka ovat johtaneet siihen, että on ollut pakko tehdä joku ratkaisu, jotta tämä palvelukonsepti voi toimia, ja on toki hyvä lähteä sinne. Mutta kuten edustaja Kari hyvin edellä toi esille, nyt olisi tärkeää ruveta pohtimaan, mikä on se yri-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

tyksen toimintasuunnitelma jatkossa. Sen takia haastoin ministeri Berneriä ajattelemaan sitä, olemmeko historian näkökulmasta tehneet oikeita ratkaisuja, kun olemme postitoimintaa kehittäneet. Olisiko meillä pitänyt olla kansallisesti itsekkäämpi palvelukonseptin säilyttämismuoto, jolla me olisimme uudistaneet sitä meidän omaa palvelukonseptiamme niin, että Postin ei välttämättä (Puhemies koputtaa) tarvitse olla auki 9:stä 16:een, vaan me olisimme pystyneet muuttamaan tätä... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylitystä.]

14.54 Harry Wallin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos vähän nyt muistellaan menneitä, kun tässä ikääkin on tullut, niin ensimmäinen asiamiesposti oli eduskunnan posti vuonna 1989, Postin pääjohtajana oli Pekka Vennamo, ja siitä tämä asiamiespostijärjestelmä on lähtenyt liikkeelle. Kuitenkin minä kuulun niihin kansanedustajiin, jotka arvostavat näitä asiamiesposteja, ja silloin kun 2004 uudistettiin postipalvelulakia, me laajensimme mahdollisuutta pitää asiamiesposteja sen takia, että esimerkiksi Seinäjoen kaupungin Peräseinäjoen kylässä postitoimisto oli auki tiistaina ja torstaina kello 13—15, kahdena päivänä viikossa 13—15, ja muina aikoina se oli kiinni, eivätkä ihmiset saaneet postipalveluja. Nyt he saavat ne sieltä S-marketista, ja siinä mielessä olen edustaja Laukkasen kanssa samaa mieltä, että on hyvä, että nyt niillä ihmisillä on palvelut seitsemänä päivänä viikossa periaatteessa aamusta iltaan. Ja se on ollut lisäpalvelua. Eli näin ollen en katso kyllä tätä asiamiespostijärjestelmää huonona, vaan paremminkin ihmisiä paremmin palvelevana.

14.55 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustajat Majala ja Mäkipää käyttivät täällä erittäin hyvät puheenvuorot siitä, että teitä huolestuttavat syrjäseutujen palvelut, ja niin niiden pitäisi huolestuttaa meitä joka ikistä tässä salissa kaiken kaikkiaan.

Edustaja Alatalo, te toivoitte todellakin ensimmäisessä debattipuheenvuorossanne postiliikennettä jatkossakin vähintään kolmena päivänä viikossa — kyllä, se meni juuri näin, kun kirjoitin sen ylös — elikkä tässä herää huomio, että onko tämä laajemminkin keskustapuolueen toive, koska ennen vaaleja se ei ollut teidän linjanne, se ei riittänyt, että kolmena päivänä posti kulkee. Minä itse koen, että sanomalehti päivän myöhässä tai viikkolehti viikonlopun jälkeen on erittäin huonoa palvelua.

Sitten kun puhutaan kilpailusta, niin oikeudenmukaista kilpailua ei vastusta tässä salissa varmasti yksikään puolue. Mutta miten se toteutuu, niin siitä me olemme huolissamme. Tätä kermankuorintaa ei kaipaa kukaan siitäkään syystä, että Postilla säilyy joka tapauksessa tämä yleispalveluvelvoite.

Ja sitten vielä tästä, mitä tulee tähän Postin toteuttamaan henkilöstöpolitiikkaan: Se on ala-arvoista. Yt-neuvotteluja käydään samaan aikaan, kun vuokratyövoimayrityksiä käytetään. (Puhemies koputtaa) Tähän voisi omistajaohjaus myös jollain tavalla puuttua.

14.56 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa rouva puhemies! Digitalisaatio vie meistä huolimatta ja joka tapauksessa kehitystä eteenpäin. Se tarkoittaa sitä, että meidän on kuitenkin katsottava toki aina taaksepäin, koska sieltä me näemme sen polun, mistä olemme tulleet, ja sitten katsomme, kuinka ja mihin se vie meitä eteenpäin. Mutta siitä huolimatta meidän on otettava tämä aika huomioon ja se, että ihmisten käyttäytymismuutokset, sähköpostin tuleminen ja digitaaliset palvelut ovat muuttaneet hurjan paljon

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

yhteiskunnankin tuottamia palvelutarpeita. Siitä näkökulmasta meidän pitää kuitenkin katsoa, miten me parhaiten sopeudumme ja mielellään olisimme myöskin vähän edellä kehitystä.

No sitten, minä ymmärrän, että tämä kakkosvaihe on asia, joka kiinnostaa, ja meillä on sen osalta valmistelu käynnissä mutta vielä kesken. Me tiedämme, että EU:ssa pohditaan postilain uudistamista ja postidirektiivin läpikäyntiä. Me katsomme, miten muissa harvaan asutuissa, suurissa maissa on tehty ratkaisuja, kuten Uudessa-Seelannissa tai Kanadassa. Me katsomme, millä tavalla erilaiset Euroopan, EU:n sisällä olevat maat ovat ratkaisseet postitoimintaa. Me kuulemme Postia, me kuulemme teitä, me kuulemme myöskin muita sidosryhmiä, mutta ennen kaikkea me haluamme huolehtia siitä, että Suomessa on jatkossa hyvät palvelut, alueellisesti toimivat kokonaisuudet, yrittäjyyttä, mutta myöskin mahdollisuus innovaatioille, kasvulle, kehitykselle.

Postin omistajaohjauksesta vastaa omistajaohjausministeri, ja varmasti nämä terveiset vien sitten myöskin hänelle eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Jatketaan puhujalistaa hetken aikaa.

14.58 Satu Taavitsainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kun nyt käsittelemme tänään tätä postilain ensimmäisen vaiheen muuttamista ja annamme samalla eväitä valiokuntatyöskentelyyn, niin mielestäni on hyvä tuoda tietoisuuteen myös sitä epäkohtaa, mikä tulee kansalaisilta ja yrityksiltä jatkuvana palautteena. Eli postinkulku puhututtaa päivittäin — tai lähinnä siinä se, että posti ei kulje. Kyllä eduskunnan kuuluu saada tietää, miksi posti kulkee niin usein myöhässä eikä Posti korjaa tätä tilannetta. Kuten tuossa tuli jo monta kertaa esille, valtionyhtiön tulee palvella kansaa ja yrityksiä, ja sen lainmukainen perustehtävä on jakaa postia, mutta Posti ei ole välittänyt postinkulusta kahteen vuoteen.

Luen teille sitaatin Hevosurheilu-lehden päätoimittajan kirjoituksesta: "Tuntuu pahalta aina, kun Posti jakaa lehden myöhässä. Se tuntuu pahalta tilaajista, jotka lehteä odottavat, se tuntuu pahalta ilmoittajista sekä meistä lehden tekijöistä. Tuskinpa tilanne Postin työntekijöistäkään on mukava saati sitten tavoittelemisen arvoinen. Raaka totuus on kuitenkin se, että postinjakelu Suomessa toimii tällä hetkellä katastrofaalisen huonosti." Sanomalehti päivän myöhässä tai viikkolehti viikonlopun jälkeen on huonoa palvelua. Lehtitalot, painotalot, toimitukset ynnä muut ovat merkittäviä työllistäjiä, ja Posti toiminnallaan heikentää alaa, koska ihmiset lopettavat tilaukset, jos lehti ei tule sovitusti perille. Posti itse ruokkii sitä, että paperinen viestintä vähenee ja asiakkaat siirtyvät sähköisten palveluiden käyttäjiksi. Monessa muussa yhtiössä pidettäisiin asiakkaita tärkeimpinä ja toteutettaisiin heidän odotuksiaan.

Arvoisa puhemies! Posti kertoo jaettavan postin vähentyneen, mutta silti jakeluongelmat ovat vain lisääntyneet. Lakisääteinen velvoite jakaa postia viitenä arkipäivänä ei toteudu. Tähän on syynä se, että Posti on vähentänyt työntekijöitä liikaa työn määrään nähden, ja tänäkin keväänä Posti aikoo vain jatkaa samalla linjalla. Ihmettelen edelleen omistajaohjauksesta vastaavan pääministeri Sipilän antamaa tukea Postin johdon kaikille toimenpiteille. Postin henkilöstöpolitiikasta meidän kaikkien tulee olla huolissamme. Postin mukaan jakeluongelmat johtuvat sairauspoissaoloista ja mukamas siitä, ettei ihmisiä voisi siirtää paikkaamaan sairauslomia ja työvuorolistat olisivat niin hankalia tehdä. Tämä on aivan puppua. Ei jakamattomia reittejä aiemmin ollut, aina Posti hoiti tilanteet tavalla tai toisella, ja se oli työntekijöille kunnia-asia. "Reitit tulee aina jakaa loppuun" oli vallalla kaikkialla:

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

oli sairauslomia tai ei, oli ruuhkapäiviä tai ei, niin kaikki hoidettiin. Vielä viisi vuotta sitten oli aivan poikkeuksellista, jos joitakin satoja talouksia jäi viikon aikana jonakin päivänä jakamatta resurssien puutteen takia koko Suomessa. Pelkästään tänä vuonna jakamatta jääneiden määrä on vaihdellut 67 000:sta yli 200 000 postinsaajaan viikoittain. Sairauslomat tulevat 99 prosentin varmuudella yllättäen. Ei mikään työvuorolista ole niihin ratkaisu. On se kumma, miten sosiaali- ja terveydenhuolto ja teollisuuden tehtaot pärjäävät TESien ja työvuorosuunnittelun kanssa mutta Posti ei. Eihän työvuorosuunnittelu mitään rakettitiedettä ole, mutta jos väkeä on työn määrään nähden liian vähän, niin se on ongelma. Epäilykseni on, että itse aiheutettuja ongelmia lakisääteisessä tehtävässä käytetään perusteluinä tehtävien muokkaamiseksi uudelleen. Posti on kertonut haluavansa pienentää viisipäiväistä jakeluvuoroitettaan, ja tähän eduskunta ei saa suostua. Muutoin meille käy niin, että keskustavetoisen hallituksen jäljiltä Suomessa eivät enää junat eikä posti kulje.

Arvoisa puhemies! Postin henkilöstöpolitiikka ei ole reilua. Samanaikaisesti käydään yt-neuvotteluita väen vähentämiseksi ja etsitään vuokratyövoimayrityksen kautta lisätyöntekijöitä. Henkilöstöä ei arvosteta ja vanhemmista työntekijöistä halutaan eroon. Osa määräaikaisista työntekijöistä, jotka olivat sijaisina, joutui vuodenvaihteessa pois ja tilalle otettiin nollatuntisopimuksella olevia vuokratyöntekijöitä.

Posti ja Työterveyslaitos tutkivat jakelutyön kuormitusta kahden vuoden ajan. Tutkimuksen oleellinen johtopäätös oli, että kuormitus on hallittavissa, jos työpäivät sisältävät sekä lajittelua että jakelua. Samalla todettiin pelkän autolla tehtävän jakelutyön olevan kaikkein kuormittavinta työntekijälle. Kuitenkin nyt käynnissä olevassa jakelumuutoksessa pelkkää autojakelua tekevät työnvuorot ovat kantavana ajatuksena. Erilaiset tuki- ja liikuntaelinten ongelmat ovat johtaneet tarpeettomiin työkyvyn menetyksiin. Postin työntekijät joustavat tekemällä paljon ylitoita, suostumalla pyyteettömästi muutoksiin työvuorolistoissa, lomissa ja muissa asioissa. Kahden vuoden ajan on työtaakka vain kasvanut postinjakelutyössä ja ylitoiden määrä ponnahtanut nousuun. Henkilöstötyytyväisyys on laskenut, ja PAUn luottamusmiesten toimintaa on estetty.

Postin lähetysmäärien pieneneminen on vakava yrityksen toimintaa haastava ongelma. Asia on kuitenkin ollut yrityksen johdon tiedossa ja puheissa useita vuosia. Postitoiminta on tuottanut voittoa tällä vuosituhannella useita satoja miljoonia euroja. Postilla olisi ollut yrityksenä erinomaiset mahdollisuudet investoida ja kehittää toimintaansa yhdessä henkilöstönsä kanssa. Laajat yrityskaupat ja investoinnit ulkomaille on kuitenkin nähty paremmaksi tavaksi kohdata tulevaisuuden haasteet. Henkilöstö kokee jääneensä sopeutumisen maksajaksi aivan tarpeettomasti. Postinjakajan maksimibruttopalkka 16 vuoden palveluksen jälkeen pääkaupunkiseudulla on 2 249 euroa ja sen ulkopuolella 2 184 euroa kuukaudessa. Miksi Postin toimitusjohtaja saa enemmän palkkaa kuin Suomen tasavallan presidentti, 50 000 euroa kuukaudessa, mutta ei siitä huolimatta saa edes postia jaettua sovittun mukaisesti?

Epäilen tämän lakiesityksen taakse kätkeytyvän jotain sellaista, mitä tulemme tulevaisuudessa vielä katumaan. Laki ei saa johtaa siihen, että palvelutaso Ruuhka-Suomen ulkopuolelle heikkenee, työllisyys heikkenee, työntekijöiden siirtäminen huonompien palkkojen ja työehtojen piiriin laajenee. Päinvastoin, lailla pitää pystyä korjaamaan tätä menossa olevaa huonoa kehitystä.

15.08 Markku Rossi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oli aika surullista kuulla edustaja Taavitsaisen puheenvuoroa, (Jari Myllykoski: Täytyy sanoa, että

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

oli surullista mutta totta!) jossa kaikki valkoinen oli käännetty mustaksi, ja voi olla, että päinvastoin. Kyllä Postin kunnia-asia varmasti — ja meidän tulee se varmistaa — on ensinnäkin asiakkaiden luottamuksen ylläpitäminen, Postin toiminnan häiriötön kulku ja kokonaisuudessaan Postin, ilman muuta myös kannattavuuden, turvaaminen.

Posti on joutunut vuosien saatossa hyvin monien muutosten äärelle ja tehnyt myös niitä sopeutustoimenpiteitä, mitä yhtiön on pitänyt tehdä turvatakseen postinkulun koko maassa. Se on myös eduskunnan tahto. Tässä suhteessa kyllä toivon, että se keskustelu, mikä käydään, nähdään nimenomaan suomalaisen postitoimintaan liittyvänä asiana. Kun tulevaisuutta tarkastellaan, on hyväksyttävä se asia — me emme voi sille mitään — että Posti joutuu kilpailutilanteessa kaikkien muiden yritysten kanssa niin kovaan tilanteeseen sekä (Puhemies koputtaa) aika lailla myös vaikean Postin sisäisen rakenteen, aika jäykän rakenteenkin, vuoksi toimimaan.

15.09 Mikko Alatalo kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Taimelalle vastauksena, kun sanoin, että onko tulevaisuuden postinjakelu vähintään kolmena päivänä viikossa, että se uhka on todella niin suuri, kun digitalisaation seurauksena postiala on suuressa turbulenssissa. Siellä on 60—70 miljoonaa pudonnut liikevaihto, ja se ei ole mikään puoluelinjaus, vaan se on toteamus siitä, että tämä on aika vaikea tilanne. Posti varmasti huolehtisi asioista, mutta jos se on tappiollista näin voimakkaasti, niin se on tietysti vaikeaa. Halusin spekuloida sillä, säilyykö yleispalveluvelvoite nykyisellään vai onko se se kolme päivää. Joka tapauksessa meillä on — uskon, että se on niin kuin ministeri jo sanoi — mahdollisuus myös se, että esimerkiksi lehtiä jakelevat yhtiöt voisivat täydentää tätä palvelua, että ainakin se tulee useammin kuin sen kolme päivää.

15.10 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Taavitsaisen sinänsä ansiokkaaseen ja myöskin hyvin kantaaottavaan puheenvuoroon haluan todeta, että se ei sinällään liittynyt tähän asiaan kylläkään, ja toivon, että noita asioita ja niitä keskusteluja, mitä edustaja Taavitsainen otti esiin, käydään siellä Postin sisällä ja siellä hallintoelimissä. Tässä asiassa, mikä nyt on esillä, puhutaan nimenomaan toimiluvista, ja Postin markkinat on avattu jo kilpailulle postilailla vuonna 2011, ja valtioneuvosto on myöntänyt ne tähän asti, ja nyt se tulee vain ilmoitusmenettelyyn — toivon, että tästä asiasta käydään nytten keskustelua ja postilain kakkosvaiheeseen päästään syksyllä, jolloin voidaan sitten keskustella Postin tulevaisuudesta. Itse toivon, että Posti — jonka tilanne on todellakin vaikea, sitä ei voi kieltää, se on vaikea, koska kirjepostin määrä on romahtanut — voi jatkaa myöskin tulevaisuudessa hyvävoimaisena.

15.11 Kimmo Kivelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tietysti, kun Posti hakee tulosta muualta, on selvää, että enemmän tai vähemmän varsinkin syrjäseutujen ihmisten asian Posti näkee vain välttämättömänä pahana, ja kaikenlainen piittaamattomuus on selvää. Sinänsä kansalaisten odotukset eivät ole suuria. Kansalaiset odottavat luotettavuutta ja helppoutta. Tähän huutoon pitäisi Postin kyetä vastaamaan ja ajattelutavan olla toisenlainen. Minulla on itselläni tammikuussa käynyt sellainen tilanne, että minulle ei ollut sähkölasku tullut perille asti ja se meni perintään, ja sitten maksoinkin sen, pir., kahteen kertaan, mutta eipä ole perintätoimistosta otettu yhteyttä, että palautettaisiin se toinen summa. Joskus kun olen vakuutusmaksun kahdesti maksanut, niin seuraavana päivänä on otettu yhteys ja palautettu summa.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Vastauspuheenvuoro, edustaja Taavitsainen, ja sitten takaisin puhujalistaan.

15.12 Satu Taavitsainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuohon edustaja Torniaisen puheenvuoroon haluaisin kyllä sanoa sen, että kyllä tämä postin kulkeminen on eduskunnan asia ja kuuluu tähän saliin. Huomauttaisin, että Postin toiminta julkisen palvelun tuottajana perustuu meidän perustuslakiin, joka turvaa jokaiselle oikeuden luottamukselliseen viestintään ilman, että ulkopuoliset saavat siitä tietää, ja perustuslain mukaan myöskin kirjesalaisuus on loukkaamaton. Nyt kun näin valtava määrä postia viikoittain katoaa ja jää jakamatta, tulee myöhässä sekä myös kun tulee uusia toimijoita markkinoille, kuinka voidaan tämä perustuslaillinen ihmisten oikeus taata?

15.13 Katja Hänninen vas: Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri! Tässä edustaja Taavitsainen käytti mielestäni erinomaisen puheenvuoron ja kiteytti tämän asian siihen epäoikeudenmukaiseen näkemykseen, mikä kansalaisille on kyllä Postin toiminnasta tässä parin viimeisen vuoden aikana muotoutunut. Posti ei kulje, työntekijöitä kohdellaan tosi huonosti, rikkureita otetaan töihin, kun on yt:t menossa, ja sitten tämä palkkaus. Elikkä kyllä se postityöntekijä on palkkansa ansainnut, tekee sen eteen lujasti töitä, myös ylitoita, niin kuin tiedetään, mutta sitten johtajat istuvat kabineteissa, polttavat sikareita ja nauttivat sitten monenlaiset muutkin luontaisedut. Onko tämä oikein, kysyn vain.

Kuten nyt tiedämme, hallitus aikoo muuttaa postilakia kahdessa vaiheessa, joista nyt käsitellyssä oleva esitys on ensimmäinen. Nyt esitetään, että valtioneuvoston myöntämistä postiluvista luovutaan ja siirrytään ilmoituksenvaraiseen postitoimintaan. Sitten seuraavassa vaiheessa on tarkoitus arvioida muun muassa yleispalvelun laajuutta. Tällä kaikella hallitus haluaa ennen kaikkea edistää postitoiminnan kilpailua.

Lisäksi postilain muuttaminen on osa hallituksen norminpurkuhanketta. Mutta tuntuu siltä, että tämä normien purkaminen on välillä hallitukselle itseistarkoitus. Normit ovat toisinaan kuitenkin välttämättömiä, jos niillä siis halutaan suojella ihmisten yhdenvertaisuutta. Suurin huoleni postilain uudistamisessa onkin, että kaikkein tärkein asia, eli ihmisten yhdenvertaisuus, kärsii. Hyvien postipalveluiden takaamisen koko maassa on oltava uudistuksen kärki, ei normien purkaminen tai kilpailun edistäminen.

Ministeri on pitänyt mahdollisena, että Postin jakeluvelvoite pienenee viisipäiväisestä jakelusta. Jakeluvelvoitteen supistamisen perään on haikaillut myös Postin toimitusjohtaja Heikki Malinen. Ministerin ja toimitusjohtajan haaveet ovat herättäneet Postin työntekijöissä suurta huolta ja ihmetystä siitä, ovatko Postin johto ja ministeri ihan ajan tasalla Postin tilanteesta. Ylimoitettujen yt-neuvotteluiden takia Posti ei pysty nytkään jakamaan lähetyksiä lain velvoittamalla tavalla, niin kuin täällä salissa on useampaan otteeseen todettu. Miten tähän vastataan, kun postilakia uudistetaan ja kilpailua avataan yhä enemmän?

Tässä vaiheessa on hyvä edelleen muistuttaa, että Posti- ja logistiikka-alan unioni teki ennen eduskuntavaaleja kyselyn, johon kaikki eduskuntapuolueet RKP:tä lukuun ottamatta vastasivat. Tässä kyselyssä puolueet olivat yhtä mieltä siitä, että posti tulee jakaa joka arkipäivä, ja tietääkseni arkipäiviä on viisi eikä kolme.

Arvoisa puhemies! Postilakia uudistettaessa olisi tärkeä kuunnella myös Postin työntekijöitä. He ovat parhaita asiantuntijoita palveluiden kehittämisessä sekä postipalveluiden nykyisten ongelmien korjaamisessa, eivät kalliit konsultit. Nyt on lähdetty liikaa sille linjalle, että Postin ongelmiin revitään ratkaisut työntekijöiden selkänahasta ylisuurilla yt-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

neuvotteluilla. Postin henkilöstömäärä on vähentynyt vuosituhanen vaihteesta Suomessa yli 8 000:lla, mikä on valtava määrä. Nyt tarvitsimme pikaisesti selvityksen siitä, miten henkilöstömäärän raju vähentäminen on vaikuttanut Postin toiminnan kannattavuuteen ja postipalveluiden laatuun.

Postin tilannetta voi monella tavalla verrata VR:n tilanteeseen. Kuka ottaa vastuun koko valtakunnan liikenteestä, jos kaupalliset toimijat keskittyvät vain kaikkein kannattavimmille raideosuuksille? Miten kermankuorinta estetään, jos kokonaisvastuuta ei ole kohta kenelläkään, ei raiteilla eikä postitoiminnassa, vaan koko toiminta alistetaan kilpailuille?

Postilain uudistamisen suurin kysymys onkin ihmisten yhdenvertaisuuden takaaminen. Vain takaamalla palveluiden, myös postipalveluiden, saatavuuden koko maassa, myös haja-asutusalueilla, pidämme koko Suomen asuttuna sekä parannamme työllisyyttä muualakin kuin Ruuhka-Suomessa. Koko Suomessa saatavilla olevat postipalvelut ovat tärkeitä myös yrittäjille ja lehtiyhtiöille, kuten täällä on todettu. Suomen kilpailukyky kärsii, jos Suomi jakaantuu entistä selkeämmin menestyviin hyvien palveluiden ja työllisyyden alueisiin sekä suuren työttömyyden ja riittämättömien palveluiden alueisiin.

Mielestäni tässä salissa käytti edustaja Mika Kari erittäin rakentavan puheenvuoron, jossa hän toi esille sen huolen, että Postia ei ole kehitetty, sen toimintaa ei ole kehitetty sillä tavoin kuin meillä olisi mahdollista tehdä. Ja kyllä tässä terveisiä lähtee sinne omistajaohjaukselle eli pääministeri Sipilälle ja Postin johdolle. Postissa on osaamista, ja se osaaminen meidän kannattaa yhteiskunnan eduksi hyödyntää.

15.18 Kari Kulmala ps: Arvoisat rouvat puhemies ja ministeri! Hallituksen esityksessä ehdotetaan postilakia muutettavaksi siten, että valtioneuvoston myöntämistä postitoimiluvista luovutaan ja siirrytään ilmoituksenvaraiseen postitoimintaan. Tämä uudistus on osa hallitusohjelman mukaista henkilö-, posti- ja tavarankuljetuksia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta. Esityksen tarkoituksena on osaltaan toteuttaa hallitusohjelman mukaisia norminpurkutavoitteita ja alentaa markkinoille tulon esteitä. Näiltä osin esitys on hyvä ja kannatettava.

Postitoiminnan toimialan ja harjoitetun liiketoiminnan luonne on ollut jo 2000-luvun alkupuolelta asti voimakkaassa murroksessa tiedonvälityksen digitalisoituessa ja ihmisten ajankäyttötottumusten muuttuessa. Sanoisinpa, että postitoiminnan alasajo on kuitenkin lähtenyt liikkeelle jo 80—90-lukujen vaihteessa. Silloin posti oli vielä lähes joka kylällä. Yleensä postin, kaupan ja kyläkoulun lähteminen kylältä on merkinnyt kylän hiipumista.

Perinteisen postitoiminnan merkitys on vähentynyt myös sähköisen kaupankäynnin lisääntymisen seurauksena samalla, kun logistiikan ja pakettijakelun rooli on kasvanut. Esimerkiksi Joensuun Postissa kävi kuitenkin loppuun saakka normaalina päivänä 500—600 asiakasta ja joulun ruuhka-aikoina yli 1 300 asiakasta päivässä. Pohjois-Karjalan viimeinen posti, Joensuun Posti, sulki ovensa 21. helmikuuta 2016.

Posti lakkauttaa 77 omaa myymäläänsä vuoden 2017 loppuun mennessä. Suomeen jää siten odottamaan kehittämistä — eli lakkautustaan — enää 21 Postin omaa myymälää. Itä-Suomessa postit sulkeutuvat myös Varkaudessa ja Savonlinnassa. Pohjois-Karjalaa lähin Postin oma myymälä sijaitsee jatkossa Kuopiossa. Posti on asiakkailleen vakuuttanut, että palvelut pysyvät samoina ja aukioloajat laajenevat. Jos palveluajat ovat samat kuin kauppojen aukioloajat, niin tähän tavoitteeseen varmaan osittain päästäänkin.

Onneksi on olemassa myös vähän lisää valoa pelkkien lakkautusten lisäksi. Tällä hallituksen esityksellä pyritään luomaan jo tällä hetkellä toimiville ja potentiaalisille posti-yri-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

tyksille edellytyksiä kehittää toimintaansa ja palvelujaan vastaamaan muuttuvaa liiketoimintaympäristöä. Siten mahdollistetaan turvallisten, kattavien ja laadukkaiden postipalveluiden säilyminen koko Suomessa myös tulevaisuudessa. Tämä on sellainen esityksen kohta, johon tulee mielestäni erityisesti panostaa, ja toivon, että se myös toteutuu.

Tällä hetkellä Suomen postimarkkinoilla toimii käytännössä vain yksi postiyritys: Posti Oy. Postimarkkinoita ei ole vielä Suomessa kunnolla avattu. Tämän esityksen tavoitteena on madaltaa potentiaalisten postiyritysten alalle tulon esteitä sekä luoda edellytyksiä uudenaikaiselle postiliiketoiminnalle. Esityksen tavoitteena on lisäksi yksinkertaistaa hallinnollisia prosesseja sekä vähentää postiyritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa. Tämä kuulostaa mielestäni toteutuessaan erittäin hyvältä.

Esityksessä ehdotetaan myös, että nykyisen postilain mukaisesta postitoimilupajärjestelmästä luovutaan ja se korvataan ilmoitusvelvollisuudella Viestintävirastolle. Tällainen esityksen mukainen toimilupajärjestelmän muuttaminen ilmoitusmenettelyksi poistaisi yritykselle merkittävän alalle tulon esteen.

Pidän erittäin tärkeänä postipalvelujen turvaamista jatkossakin koko maassa ja sitä, ettei postipalvelujen tasoa enää heikennetä. Oma lukunsa onkin sitten sanomalehtien jakelun myöhentäminen maaseudulla. Jatkossa asiakkaat ilmeisesti hankkivat sanomalehtensäkin digitaalisessa muodossa, koska jos lehti jaetaan laatikkoon iltapäivällä, eivät lehdessä olevat uutiset ole enää mitään uutisia.

Posti ilmoitti tammikuussa aloittavansa yt-neuvottelut, joiden seurauksena työpaikkoja vähennettäisiin enimmillään jopa 860. Samassa yhteydessä Postin jakelupalvelut ja toiminta tulevat muuttumaan, kuten jo aikaisemmin kerroin. Mielestäni palveluiden lisääminen kuulostaa vaikealta yhtälöltä samalla, kun väki vähenee. Toivottavasti Posti ei toista vuoden 2014 virheitä, jolloin irtisanomisten jälkeen postinjakelu takkusi ja noin 200 työntekijää jouduttiin palkkaamaan takaisin.

Joensuun Postin tehtävät ottaa hoitaakseen Pohjois-Karjalan Osuuskaupan S-market, jonne siirtyy edellisen seitsemän työntekijän sijasta peräti yksi työntekijä. Toivon hänelle jaksamista. Harva pystyy tekemään seitsemän henkilön työt samassa työvuorossa. Toivottavasti myös työmiehen palkka on tehtävien tasalla.

15.24 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri! Posti on vuosisatainen laitos, instituutio, lähipalvelu, työnantaja, ja se on meille kaikille hyvin tuttu ja tärkeä. Vaikka nyt onkin käsittelyssä tämä toimilupamenettely, haluan myös tässä vaiheessa tuoda jo esiin sitä keskustelua ja niitä ajatuksia ja pohdintoja, mitä tähän Postin murrokseen liittyy etenkin maaseudulla ja pitkien etäisyyksien alueilla.

Mielestäni Posti on edelleen lähipalvelu siitäkin huolimatta, että digitalisaatio on muuttanut sen luonnetta ja on vähentänyt välimatkan merkitystä postipalveluissa. Nykyäänhan moni asia, joka kulki aikanaan Postin kautta, kulkee tietoverkkolinjoja pitkin. Postilain kokonaisuudistuksen taustalla ovat tietenkin juuri tämä sähköistyminen ja ymmärrettävästi se, että kannettavan kirjepostinkin määrä on vähentynyt ja sitä kautta tehnyt kirjepostin liiketoiminnalle postin alalla hallaa. Kirjelähetykset ovat tosiaan sen 5 prosenttia Postin kokonaisliiketoiminnasta, mutta se syöksykierre, millä kirjeiden määrä vähenee vuosittain, on tietenkin aivan hurja, jos viime vuonnakin kirjepostien lähetys väheni 9 prosenttia ainoastaan yhden vuoden aikana — ja oletettavaa on, että tämä kierre vain kiihtyy, eliikkä jatkakinhan tässä täytyy tehdä.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Suurimpana huolenaiheena tässä postilain uudistuksessa on kuitenkin palveluiden saatavuus. Tällä hetkellä yleispalveluvelvoite takaa, että kaikkien kuluttajien ja yritysten saatavilla on kirje- ja postipakettilähetysten lähettäminen ja vastaanottaminen. Tämän täytyy olla hinnaltaan kohtuullista ja myöskin saatavilla kohtuullisesti ja tasapuolisin ehdoin — ja kirjepalvelujen osaltahan sen täytyy tapahtua viitenä arkipäivänä viikossa, niin kuin täällä on jo puhuttu. Samaten Postilla täytyisi olla toimipisteitä jo nykyisenkin lain puitteissa jokaisessa kunnassa vähintään yksi ja siten, että asiointimatka on kohtuullinen eli vastaa niitä tavanomaisia käsityksiä asiointimatkan pituudesta. Ne ovat hyviä periaatteita, ja toivon kyllä, että nämä kuljetetaan mukana myös tässä postilain uudistuksessa, vaikka digitalisaatio tuo siihen omat uudet näkökulmansa. Mutta senhän pitäisi olla ennen kaikkea mahdollistavaa toimintaa eikä rajoittavaa toimintaa. Siksi olikin huojentavaa kuulla, että ainakaan tällä lainmuutoksella ei olla heikentämässä yleispalvelun asemaa, ja toivottavasti ei sillä kakkosvaiheensaakaan lainmuutoksella. Emmehän me halua, että maaseudun palvelut loittonisivat vielä kauemmas. Kuitenkin tilanne on jo nyt se, että monessa kunnassa tai maakunnassakaan ei enää toimi Postin omaa toimipistettä, vaan postipalvelut on sijoitettu asiamiesposteihin ruokakauppojen yhteyteen. Se on kuluttajalle kyllä hyvin joustavaa, mutta jonkin verran tulee kyllä palautetta siitä, että asiamiespostien ylläpitäjät eivät pidä sitä työstä saatavaa korvausta riittävän suurena tehtävän vaativuuteen nähden, ja sikäli yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä on vielä paljon tekemistä.

Sitten tietenkin on se suuri kysymys, että kun kilpailua avataan enemmän ja enemmän, niin meidän täytyy aina kuitenkin huolehtia myös se, miten alueilla, joilla kilpailu ei toimi markkinatalouden ehdoin, turvataan ne samanlaiset palvelut. Se on se meidän perälautamme. Taannoin nimittäin sevettijärveläiset pitivät kovaa ääntä oman asiamiespostinsa menettämisen puolesta: Kun baariyrittäjä lopetti yrityksen ja asiamiespostikin katosi, niin ei ollut kiinnostuneita yrittäjiä pelkästään asiamiespostiksi, vaan siihen tarvitaan joku muu yritys kylkeen, ja toisaalta Posti ei kyllä ollut joustava sen vertaa, että olisi sitten halunnut antaa Sevettijärven kylälle jonkinlaisen sähköisen pakettikaapin, tähän liittyi siis pakettien saatavuuteen.

Jos tässä palvelumurroksessa ei pystytä siirtymään digitaalisiin palveluihin, niin silloinhan ihmiset jäävät itse asiassa ilman palveluita. Niinpä siinä murroksessa onkin tärkeää huomioida digitaalisten palveluiden saatavuus ja saavutettavuus, koska nyt ne eivät kyllä kaikkialla toimi ja etenkin pitkien etäisyyksien alueilla ne toimivat aika kehnosti, ja kun siellä niitä kaikista eniten tarvittaisiin, niin on tärkeää kyllä, että valtiovalta myös tässä sitten tukee sen digitalisaation saavutettavuutta.

15.29 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa rouva puhemies! Käytän tästä paikaltani tämän puheenvuoroni.

Aikoinaan laulettiin, että kirje sulle rakkauteni tuo, mutta ei se enää tuo. Ne tviitataan nykyään, ei tämä Beatles-laulu enää pidä paikkaansa.

Tosiaan siis, kirjepostin ja sanoma- ja aikakauslehtien jakelumäärä on laskenut viimeiset vuodet noin 10 prosentin vuosivauhtia. Se on todella paljon. Ei tämä mikään puolueohjelma ole, tämä on vain se tosiasioiden tunnustaminen, että tässä tilanteessa ollaan, ja se on merkinnyt Posti Oy:lle 60—70 miljoonan euron vuotuista liikevaihdon supistumista. Postilain tiukka sääntely ei anna sille mahdollisuutta sopeutua muuttuneeseen tilanteeseen, ja nyt on tämä näivettymiskierre menossa, ja siinä mielessä tämä sääntelyn vapauttaminen olisi tärkeätä. Tosiaan, meillä on tänään käsittelyssä nimenomaan tämä hallinnollisesta

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

järjestelmästä ilmoitusjärjestelmään siirtyminen, kun uudet yritykset aloittavat toimintansa postia jaellen. Ja todellakin, postidirektiivihän vapautti postitoiminnan kilpailun EU-alueella jo vuonna 2008, niin että ei tämä mikään uusi asia ole.

Käytännöissä tosiaan toimilupaehdoista siirrytään lain tasolle ja osasta luovutaan kokonaan. Postilaista ja muista rinnakkaislaeista poistetaan esteitä harjoittaa jakelutoimintaa. Esimerkiksi yhdistelmäkuljetusten mahdollistaminen on itse asiassa vanha keksintö, mutta on hyvä asia, että voitaisiin maaseudulla esimerkiksi kuljettaa postia myös muun kuljetamisen yhteydessä.

Päivitetään Postin yleispalveluvelvoite kestäväälle pohjalle. En ota enempää kantaa, montako päivää se on, mutta tuon esille sen huolen, kun kilpailua avataan, minkä edustaja Kulmuni hyvin toi esille — saman, mikä koskee aika paljon muutakin, muun muassa ihan sote-alueenkin kilpailutusta — että välttämättä niitä kilpailijoita ei ole niin paljon sitten siellä syrjäseudulla, ja siellä meidän täytyy silloin erityisesti pystyä turvaamaan nämä palvelut.

Mutta kaiken kaikkiaan: syksyllä on se iso remontti, ja nyt tehdään (Puhemies koputtaa) tämä hallintoremontti ja toivotaan, että pystymme palvelemaan suomalaisia.

15.31 Kimmo Kivelä ps: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän nämä Postin ympärillä olleet asiat ovat yhtä murrosta olleet jo kauan, eivät vain meidän elinaikanamme. Aikoinaan oli postitalonpoikajärjestelmä Ruotsissa ja Suomessa 200 vuoden ajan, ja sanotaan, että kyläläitos syntyi aika pitkälti sen ympärille. Meillä monilla on muistissa, ja täällä yhdessä puheenvuorossa viitattiinkin, 80—90-lukujen taite, kun oli raju maaseutukylien postiverkoston harvennus. Sehän johtui pitkälti siitä, että postipankit eivät halunneet tässä muodossa jatkaa työtä. Se oli kuitenkin välttämättömyys, vaikka se oli kipeä asia silloin, koska monissa postikonttoreissa saattoi olla kaksi asiakasta päivässä, jos sitäkään.

Tässä murroksessa yhtäältä teknologian kehitys selittää pitkälti tätä, osittain EU. EU:n taakse me emme voi kuitenkaan kaikessa mennä. Me olemme erilainen maa. Suomi ei ole tiheään asuttu, niin kuin Länsi-Eurooppa, me olemme harvaan asuttu maa, ja kyllä meidän täytyy ymmärtää ja löytää oma tapamme järjestää nämä asiat. Pidetään kiinni siitä, että luotettavuus ja helppous ovat arvoja, joista pidetään kiinni, ja kansalaisten yhdenvertainen kohtelu asuinpaikasta ja muista tekijöistä riippumatta.

15.33 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä viime vuosina on luotu varjo suomalaisten perusoikeuden toteutumiselle Postin osalta. Toimipaikkojen lakkauttaminen, työntekijöiden halpuuttaminen, jatkuvat jakelun ongelmat ja viimeisimpänä tämä viisipäiväisen jakeluvuorituksen kyseenalaistaminen ovat omalta osaltaan luoneet hyvin tumman varjon Postin toiminnan ylle.

Edustaja Taavitsainen hyvin kuvasi omassa puheenvuorossaan niitä tuntemuksia, joita esimerkiksi Postin työntekijöillä on viimeisen vuoden aikana ollut ja joista itsekin olen saanut hyvin paljon viestiä. Siellä siis työntekijöillä on kova halu palvella kansalaisia, toteuttaa se velvoite, joka itse asiassa pitkän perinteen myötä on myös heille ylpeydenaihe, mutta arki, arjen realiteetit ovat tehneet lähestulkoon mahdottomaksi näin toimia. Siitä johtuvat esimerkiksi nämä jatkuvat jakeluongelmat, jotka sitten osaltaan ovat murentamassa kansalaistenkin luottamusta Postiin.

Jos nyt ajatellaan tämän toisen vaiheen, viisipäiväisen jakelun, osalta mahdollisia muutoksia, joita täälläkin tänään on kovasti yritetty kysyä, niin kyllähän se herättää myöskin

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

paljon lisäkysymyksiä juuri jokaisen kansalaisen oikeudesta luottamukselliseen viestintään. Mitä se jatkossa tulisi tarkoittamaan esimerkiksi Postin työntekijöitten osalta? Tulisiinko mahdollisesti viisipäiväisen jakelun purkaminen toteuttamaan esimerkiksi osa-aikaisella työllä, joka tarkoittaisi sitä, että työntekijöillä ei osa-aikaisina olisi enää mahdollisuutta sellaiseen palkkaan, jolla he voisivat elää? Kyllä tämä osaltaan myöskin romuttaa sitä Postin luottamuksellista, hyvää palvelua, johon me olemme nykyisellään tottuneet. Toivottavasti siis nyt ei ole suunnitteilla heikennyksiä kuluttajille ja Postin työntekijöille. Ja kyllä tosissaan on otettava myöskin tämän viisipäiväisen jakelun loppumisen osalta kriisi lehtitaloille, erityisesti harvaan asutuilla alueilla. On puhuttu hyvin paljon median murroksesta viime vuosien aikana, ja sähköinen maailma aivan varmasti tulee, mutta kyllä viisipäiväinen jakelu on tärkeä osa lehtitaloillekin ja tämä vaikeuttaisi entisestään heidänkin toimintaansa.

Sitten jos mennään tähän hallituksen esitykseen, joka nyt on käsittelyssä, niin tähän asti on ajateltu, että postitoimilupien myöntäminen on yhteiskunnalliselta painoarvoltaan erittäin merkittävä päätös, ja siksi, juuri siksi, postitoimiluvat on myöntänyt valtioneuvosto. Aikaisemmin valiokunta on korostanut tätä asiaa. Edustaja Jalonen on salissa, ja valiokunnan puheenjohtajana hän voisi pitää nyt huolen tästä edellisten valiokuntien tärkeästä, tärkeästä linjauksesta. Muun muassa vuonna 2010 valiokunta totesi mietinnössään, että toimilupaehdot ovat keskeinen mekanismi, jolla on mahdollista vaikuttaa markkinoiden toimintaan ja postilain tavoitteena olevan yleispalvelun tarjonnan turvaamiseen. Toivon nyt tässä lähetekeskustelussa, kun tämä asia lähtee valiokunnan käsittelyyn, että valiokunnan puheenjohtaja pitää huolen siitä, että jatkossakin tämä periaate ja tavoite toteutuisi.

Lopuksi on aivan pakko kyllä sanoa, koska täällä on käyty niin paljon keskustelua tästä viisipäiväisyydestä ja sen jatkosta, tästä Postin ammattiliiton Reitti-lehden tekemästä kyselystä juuri ennen vaaleja. Kokoomus oikeastaan ainoana puolueena totesi niin, että toistaiseksi ei ole erityistä tarvetta vähentää jakelutiheyttä, mutta luenpa täältä nyt esimerkiksi keskustan vastauksen: "Keskusta ymmärtää haasteet ja ongelmat, jotka liittyvät perinteisen postin määrän nopeaan vähenemiseen. Viisipäiväiselle jakelulle on kuitenkin yhä tarvetta, jo siitäkin syystä, että suureen osaan Suomea sanomalehdet jaetaan postijakelun yhteydessä. Viisipäiväisen jakelun turvaamiseksi voitaisiin kehittää uusia malleja, joissa postinjakelun yhteydessä hoidettaisiin muutakin jakelua ja kuljetuksia." Myöskin perussuomalaiset ovat todenneet, että kyllä, postilain yleispalvelu velvoittaa jakamaan yleispalvelukirjeet viitenä päivänä viikossa ja postilain yleispalveluvelvoitteesta tulee jatkossakin pitää kiinni. Näin ollen näiden vastauksien osalta luotan kyllä nyt siihen, että hallituspuolueet pitävät tämän linjansa ryhdikkäästi myös lain toisen vaiheen käsittelyssä.

15.38 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Postin toiminta on nyt murroksessa. Postilakia muutetaan tänä vuonna kahdessa osassa. Tänä on eduskunnassa lähetekeskustelussa postilain ensimmäinen osa. Tämän ensimmäisen muutoksen nyt todellakin pitäisi olla tekninen. Syksyllä käsittelyssä oleva toinen vaihe sen sijaan tulee olemaan iso ja vaikea prosessi, kun aloitetaan keskustelu muun muassa siitä, voidaanko postinjakelun palvelu vähentää kolmeen päivään viikossa. Siitä tullaan varmasti käymään hyvin paljon keskustelua. Minulla itselläni tietysti on mielipide siitä, että jatkossakin viitenä päivänä palvelu tarvitaan.

Postinjakelu tökkii tällä hetkellä monella Lapin paikkakunnalla. Meillä Savukoskella on viimeiset pari viikkoa jännitetty monessa talossa, kumpi tulee ensiksi, posti vai

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Kymmenen Uutiset. Postissa on aloitettu yt-neuvottelut, ja kaikki työt yritetään nyt tehdä omilla voimilla. Minulle luvattiin Postista eilen, että kunhan uusi järjestely saadaan toimimaan, niin Savukoskellakin olisi posti lähiviikkoina joka talossa viimeistään kello 18 — tosin siitä kyllä monilla oli aika paljon epäilystä. Nyt sitten olen saanut kyllä ympäri Lappia ihan samanlaisia viestejä, että hyvin myöhään tulee posti moneenkin taloon, eivätkä porukat pidä sitä ollenkaan järkevänä ajankohtana, kun on totuttu siihen, että posti tulee hyvissä ajoin meillekin.

Postin toiminta avattiin kilpailulle jo vuonna 2011, ja postinjakelufirmaksi on päässyt jättämällä lupahakemuksen. Hakemus on pitänyt hyväksyä, jos täyttää lupaehdot. Postilain ensimmäisen vaiheen käsittelyssä tämä muuttuu ilmoitusmenettelyksi, ja postinjakelufirmaksi pääsee ilmoittautumalla ja samalla sitoutumalla täyttämään nämä ehdot. Alamme käsittelemään nyt tätä postilain esitystä liikenne- ja viestintävaliokunnassa heti, ja uskon, että se tulee menemään aika helposti läpi. Sen sijaan heti tämän jälkeen alkava toisen vaiheen käsittely on herättänyt nyt paljon keskustelua eikä tule varmastikaan olemaan kellekään helppo.

Olen Postin hallintoneuvoston jäsen ja liikenne- ja viestintävaliokunnassa myöskin jäsenenä, ja molemmissa ollaan huolestuneita tulevasta tilanteesta — muutosta kun on kuulemma pakko tehdä, kun postin määrä vähenee koko ajan. Verotoimisto ja Kelakin ovat siirtymässä nytten paperittomaan toimintaan. Lehdistä on jo huomattava osa siirtynyt digiaikaan. Minua huolettaa todella paljon, miten Lapin syrjäseudun postinjakelu hoidetaan jatkossa. Tilanne on vakava — yritetään löytää siihen ratkaisuja, sillä onhan postin saanti perusoikeutemme. Se on perusoikeus, ja siitä ei pidä antaa periksi.

Postin pitää kehittää logistiikkaa ja palvelurakennetta. Mitä muita palveluja sitten Posti voisi kuljettaa? Tätä tullaan pohtimaan eduskunnassa todella paljon. Jakelufirmoja on jo tullut uusia — mikä on jatkossa Postin kilpailuasema? Mitä tarkoittaa jatkossa postinjakeluvaihtoehto? Haittaako se, jos se lasku tulee vasta huomenna, mutta mikä on meidän perustuslaillinen oikeus siitä, että me saamme lehden kuitenkin, vaikka se ei kuulu jakeluvaihtoehtoon? Lähinnä on kuitenkin ymmärrettävä, että joku posti on, joka jakaa joka päivä jotakin, ja siinä matkassa pystytään saamaan myöskin lehti kotiin.

Meillä Lapissa on aikaisemmin posti toimitettu perille niin, että ensin on Postin henkilöstö sen lajitellut, osa postista on toimitettu postihenkilökunnan avulla kyliin ja sitten kuitenkin muun muassa taksit ja monet yritystoimijat ovat jakaneet ne eri puolille, mikä on mahdollistanut sen, että posti on ollut joka paikassa todella hyvissä ajoin perillä. Nyt nämä alihankkijat, taksit ja nämä kaikki yritystoimijat, on nakattu tästä hommasta kokonaan ulos. Sen takia haluan esittää tässä kysymyksen, että olisiko mahdollista, ettei puhuttaisikaan jatkossa enää siitä, että Postilla tarvitsee olla yksinoikeus harjoittaa yksin sitä asiaa, vaan voisiko jopa velvoittaa yhteistyöhön paikallisten yritystoimijoiden kanssa. Että velvoitettaisiin esimerkiksi käyttämään paikallisia yrityksiä. Jos siellä on takseja tai vastaavia, niin niitä palveluja pitäisi käyttää.

Posti tulee nähdä jatkossa maaseudun monipalvelijana. Voisiko olla kyseessä monipalveluauto, joka kulkee tiettyyn aikaan? Voisiko se kuljettaa ruokaa? Voisiko se kuljettaa asiakkaita kuten linjataksi? Voisiko se hoitaa maaseudun muitakin palveluita, ruokaa kaupasta? Voisiko se hoitaa pankkipalveluita, olla jonkun sortin ottomaattina, antaa siis rahaa pankkikortilla, antaa lääkkeitä joillekin ihmisille? Voisiko se olla lottokoneena, kirjastona ja kaikissa tällaisissa asioissa? On hienoa puhua kaikista tällaisista monimuotoisista palveluista ja muista asioista, mutta meidän täytyy muistaa, että perusasia on kuitenkin posti ja

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

sen postipalvelun hoituminen, ja aina kun siinä on muita toimintoja ympärillä, niin perusasia kärsii siitä, aikataulut kärsivät ja toiminnot kärsivät. Elikkä ei lasketa liikaa näitten muitten varaan. Näitä muita toimintoja tulee olemaan ainoastaan erityistapaukset ja muut yksittäiset tapaukset. Perusasiana pitää olla aina postinjakelu, koska Postin tehtävä on postin ja tiedonkulun jakelu.

15.45 Jyrki Kasvi vihr: Arvoisa puhemies! Postia on totuttu pitämään yhteiskunnan perusinfrastruktuurina. Postilähetystenä kulkevat niin lehdet, laskut kuin toimeentulotukihakemuksetkin — tai siis kulkevat, yhä suurempi osa perinteisistä postilähetyksistä ja -palveluista on siirtymässä verkkoon. Etenkin Postin leipähampaiden, laskujen ja lehtien, fyysinen jakelu vähenee hyvin nopeasti. Vain pakettien määrä on verkkokaupan myötä kasvanut. Pakettien jakelua ei ole kuitenkaan säädelty yhtä tiukasti kuin kirjeiden jakelua. Siksi pakettien jakelu onkin jo nyt erittäin kilpailtu markkina, eikä Posti ole verkkokauppojen tuotteiden jakelijana tosiaankaan missään etulyöntiasemassa. Esimerkiksi omista nettios-toksistani vain murto-osa tulee perille Postin tuomana, sen sijaan pihalla käyvät kääntymässä kansainvälisten lähetti-yhtiöiden autot ja kotimaisetkin verkkokaupat tuntuvat suosivan Matkahuollon palvelua.

Arvoisa puhemies! Kirje- ja lehtilähetysten vähenemisen myötä Postin tulot ovat huvenneet vuosi vuodelta. Sen sijaan Postin velvollisuudet ja tehtävät ovat pysyneet ennallaan. Postia ovat sitoneet sen toimiluvan ehdot, mikä on johtanut kestäättömään tilanteeseen. Posti ei enää kykene turvaamaan toimilupansa edellyttämiä palveluita kaikkialla maassa. Etenkin jakelun laatu on kärsinyt. Esimerkiksi omalta osaltani jo kaksi kutsua lääkäriin on kadonnut matkalle. Sen sijaan laskut käyttämättömistä vastaanottoajoista tulivat kyllä hyvin perille, sairaanhoitopiirille aiheutuneista, siis veronmaksajille aiheutuneista, kustannuksista nyt puhumattakaan.

Tai mitä olisi pitänyt ajatella, kun ilmoitus perheenjäsenen palvelukseenastumismääräyksen saapumisesta menikin naapuritaloon? Onneksi ystävällinen naapuri toi sitten henkilökohtaisesti ilmoituksen perille. Itsekin olen joutunut usein viemään meille jaettuja naapureiden posteja oikeisiin laatikoihin ja yrittänyt olla katsomatta, mistä Intrum Justitiasta tai muusta perintätoimistosta kirje on ollut peräisin. Siksi olenkin hyvin pettynyt, kun tästä hallituksen esityksestä ei löytynyt sanaa "laatu" kuin yhden kerran ja sekin kohdasta, jossa kerrottiin EU:n postitoimintaa koskevista säädöksistä.

Arvoisa puhemies! Postinjakelun virheettömyys on tärkeämpää kuin jokapäiväinen jakelu. Esimerkiksi matkalle kadonnut maksumuistutus voi pahimmillaan johtaa maksuhäiriömerkintään. Siksi toivonkin, että tätä hallituksen esitystä olisi vielä mahdollista täydentää valiokunnassa siten, että kaikille kirjepostia jakeleville yrityksille, myös Posti Oyj:lle, säädettäisiin yhtäläiset laatukriteerit sekä sanktiot, jos nämä kriteerit eivät toteudu.

15.48 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tosiasia on, että Postin tilanne on vaikea ja kritiikkiä Postin toimintaa kohtaan esiintyy hyvinkin paljon, ja tästä varmaan meillä jokaisella, itselläni, olisi aivan lähiviikoilta paljonkin kritisointavaa. Mutta se jääköön toiseen kertaan.

Kirjepostin määrä on romahtanut paljon, toisaalta Posti ei ole pysynyt mukana esimerkiksi vaikkapa internet-kaupan kasvussa. Kasvu on myöskin tuonut alalle erilaisia jakelijoita, jotka osaltaan ovat syöneet myös Postin kannattavuutta. Ja tähän kilpailuun Postin olisi jo aikaisemmin pitänyt mennä enemmän mukaan, se on tosiasia.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Täällä käytiin jo aikaisemmin keskustelua siitä, miten suhtaudutaan esimerkiksi asiainmiesposteihin. Itse olen saanut niistä hyviä kokemuksia. Se on lisännyt myöskin palvelua.

Tulevaisuudessa postin jakamisessa pitää olla myös selvät säännöt, ja koko maassa pitää postinjakelun tapahtua samoilla säännöillä. Kansalaisten on saatava samanlaista palvelua postinumerosta riippumatta. Ja jatkossa sitten, kun postilain kakkosvaihetta käydään, tulee myöskin mahdollistaa erilaisia palveluita yhdistettävän postipalveluihin, esimerkiksi kauppaostoksia, vanhusten ja vammaisten tarvitsemia palveluita ja niin edespäin.

Nyt tällä hallituksen esityksellä madalletaan postialalle tulemisen kynnystä siirtymällä ilmoituksenvaraiseen järjestelmään ja luodaan samalla uusille postiyrityksille edellytyksiä aloittaa postitoiminta sekä mahdollistetaan myös uusien palveluiden syntymistä — se on mielestäni hyvä asia.

Tänään käydyssä keskustelussa on jäänyt lähes huomiotta Viestintäviraston rooli, sillä sen tulee jatkossa pitää julkista luetteloa ilmoituksen tehneistä toimijoista. Samoin uuden toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista tehtävä ilmoitus Viestintävirastolle.

Arvoisa puhemies! Toivon, että sekä tässä että myös postilain kakkosvaiheessa asiakasnäkökulma on kaikkein keskeisimmällä sijalla.

15.51 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Niitä faktoja ei pääse karkuun, etteikö kirjepostin määrä olisi huvennut tässä maassa. Siltä tosiasialta ei kukaan varmasti sulje silmiään. Se, että tässä keskustelun yhteydessä on otettu ehkä kantaa muihinkin Postin asioihin kuin mitä tällä hetkellä tällä esityksellä ollaan hakemassa, on ollut oikeutettua. On tärkeätä tässä yhteydessä muistaa, että aina puhutaan kuitenkin semmoisesta kansallisesta, julkisesta palvelusta. Meidän ei tule missään tapauksessa unohtaa sitä, kun me haemme asiakasnäkökulmasta parempaa palvelua ja mahdollisia toimijoita tälle markkinalle. Pitää muistaa, että tämä on julkinen palvelu. Ei meidän tarvitse varmasti mennä pitkälle, kun tässä julkisen palvelun keskustelussa on tuotu esille Caruna taikka Digita, jotka ovat menneet sitten sitä kautta niille markkinoille, joilla ovat.

Tämän asiayhteyden osalta ollaan käyty keskustelua — myös ministeri käytti digitalisaation etenemisestä oman puheenvuoronsa — mutta nyt kuitenkin haluan tässä kohtaa muistuttaa, että jos me perustelemme jakelupäivien supistamista tällä digitalisaatiolla, niin pitää muistaa, että — hetkinen, kukahan nyt juuri toi esille Kelan ja verottajan toiminnot — ne eivät ole tavoittavissa kaikille suomalaisille. Meillä on monta sataa tuhatta maksuhäiriöistä henkilöä, jotka eivät pysty asioimaan näitten palvelujen kanssa, koska eivät saa pankkitunnuksia. Jos me rupeamme avaamaan tätä keskustelua sillä, että digitalisaatio hoitaa sen, niin toivon, että valiokunnassa pohditaan myös sitä, että siinä kohtaa pureudutaan siihen kysymykseen, että meillä pitää olla myös mahdollisuus, jokaisella suomalaisella, saada nämä digitaaliset palvelut. Ihan yhtä lailla voisi valiokunnassa ruveta pohtimaan sitä, mitenkä me tuotamme näitä palveluja niille, joilleka lehti ei voikaan tulla. Haastetaan vähän lehtitaloja myös siihen, että millä lailla näitä digitaalisia palveluja ulotetaan internetin kautta, vai olisiko niin, että me voisimme teknologian avulla tehdä semmoisen ratkaisun, että sillä mummolla, jolla Yle-veron kautta on oikeus ilman maksua lukea se päivän lehti, se näköislehti voisi olla katseltavissa vaikkapa television kautta? Ei pitäisi olla mikään mullistava asia, että lehtitalot sillä maksulla, minkä ne saavat vuosimaksusta, pystyisivät neuvottelemaan Ylen, MTV:n tai jonkun muun tahon kanssa — mutta totta kai luonnollisesti tässä kohtaa Ylen kanssa — siitä, että me voimme parantaa näitä palvelukokonaisuuksia.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

sia niin, että päivittäinen niin sanottu aamulehti voisi olla jokaisen käytettävissä, vaikka se ei tulisikaan. Siitä me voimme keskustella tässä.

Itse täytyy sanoa, että omalta kohdaltani — tämä nyt ei ole mikään vasemmistoliiton kannanotto tähän järjestelyyn — pidän tärkeänä sitä, että palvelut pystytään turvaamaan, ja on tärkeää, että postia jaetaan viitenä päivänä viikossa, erittäin hyvä asia. Mutta meillä on kentällä toimijoita, jotka ajavat peräjälkeen postilaatikolta toiselle. Tässä kohtaa on varmasti kansantaloudellisesti järkevää ruveta pohtimaan, voidaanko esimerkiksi Satakunnassa alueellisen maakuntalehden kanssa tehdä tällainen sopimus, että he jakavat myös kirjepostin samalla, kun jakavat sen niin sanotun aamulla tulevan lehden. Edustaja Majala totesi, että jännitetään, tuleeko ensin posti vai Kymmenen Uutiset. Minä olisin tosi tyytyväinen, jos meilläkin tulisi ennen kymmenen uutisia posti, mutta täytyy sanoa, että ilmeisesti tarkoittitte kello 22:n uutisia.

Kyllä minä näen niin, että olisiko meillä rohkeutta pohtia myöskin sitä — ja tämä on nyt hyvin henkilökohtainen mielipide — että kun meillä edellytetään, että ykkösluokan posti on seuraavana päivänä perillä, niin tietyiltä osin kirjepostin nopea toiminta on perusoikeus ja siellä voi olla erittäin isoja asioita sisällä, mitkä edellyttävät sen seuraavana päivänä saapumista, mutta omalta kohdalta voisin todeta, että minulle riittäisi, jos se tulisi seuraavan päivän aamupostin mukana minulle laatikkoon, vaikkapa sen päivittäisen sanomalehden kanssa. Olisin valmis keskustelemaan siitä, onko meillä niin vaatimuksia edellyttävä postilaki, joka edellyttää sen seuraavana päivänä tulemisen, vai voitaisiinko ruveta pohtimaan sitä, voisiko se olla seuraavana aamuna.

Toivon, että valiokunnassa todella avataan tämän kakkosvaiheen osalle vähän tätä keskustelua jo nyt, ettei vain hirttäydytä pelkästään siihen, mistä nyt on kysymys, vaan voitaisiin valtioneuvostoon jo vähän ohjata valiokunnan omassa mietinnössä, mihinkä suuntaan pitäisi olla, ollaan avarakatseisia, unohtamatta sitä, etteikö hieman voisi kritiikkiä osoittaa siihen suuntaan, että miksemme opi historiasta. Minulla ei ole näitä liiketiloissa, kaupoissa olevia asiakaspalveluposteja vastaan mitään, mutta toivoisin, että me voisimme tosiaan katsoa sitä, että jos me olisimme näitä järjestelyjä tehneet jo aiemmin toisella tavalla, niin meillä olisi toimivia postikonttoreita myös haja-asutusalueilla. Jos me olisimme kansallisesti itsekäämmin pitäneet siitä kiinni, että postitoimistoja olisi voitu kehittää niin, että ne ovat muitakin palveluja tarjoavia yksiköjä, niin me olisimme paremmin pystyneet turvaamaan sen, mitä tässä maassa olevia palveluja me pyöritämme verorahoilla, ja tämä tilanne olisi paljon helpompi.

En halua nyt syyllistää missään tapauksessa esimerkiksi R-kioskin myyjiä, jotka jo 20 vuotta sitten saivat työehtosopimuksen mukaista palkkaa, kun myivät olutta, karamellia, tupakkia, ja kaikki oli siltä osin hyvin. Tällä hetkellä nämä myyjät R-kioskissa saavat edelleen työehtosopimuksen mukaista palkkaa, mutta valtion lakisääteisiä toimintoja on ohjattu tälle yksityiselle palvelutuottajalle, ja ne osaltaan vastentahtoiset yrittäjät, franchising-yrittäjät, jotka ovat siellä, pyörittävät R-kioskitoimintaa, eivät saa tästä valtion lakisääteisestä palvelutuotannosta oletettavastikaan sitä omaa osuuttaan, kun minä voin hakea sieltä illallakin sen passin ja niin edelleen. Minä olisin toivonut, että kun tässä kohtaa ministeri Berner sanoikin, että historiaa pitää tutkiskella, niin otettaisiin tällainen vähän itsekäämpi näkemys siihen, mitä ovat valtion tuottamat palvelut ja mitä velvoitteita meillä on. Kehitettäisiin tätä meidän postilaitostamme siihen suuntaan, että se on monipuolisempi, palveluja tuottava yksikkö, joka turvaa, että palveluverkosto haja-asutusalueillakin edelleen säilyy.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Arvoisa rouva puhemies! Paketteja toimitetaan, ja Posti on saanut siitä oman osansa. Silä on erittäin kehittynyt verkosto, varsinkin kaupunkialueilla erittäin toimiva ja kilpailukykyinen verkosto, johonka eivät ole kyllä nämä ulkomaalaiset postintoimittajat tulleet. Mutta täytyy sanoa, että paketti ei tule postin kautta, ja tässäkin meillä pitäisi olla ehkä Postin sisällä käytävää keskustelua siitä, kuinka olemme kilpailukykyisempiä. Kun meillä kerran päivittäistä postia kulkee, niin on se kumma, ettei se paketti myös voi kulkea siinä mukana.

16.00 Pirkko Mattila ps: Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni postilain uudistaminen on tehtävä ennen kaikkea asiakaslähtöisesti ja harva-alueitten on saatava postinsa ja mieluiten kotimaisin voimin. Toisaalta uskon myös niin, että perinteistä postia jaetaan niin kauan kuin sitä on, mutta muuttuvassa maailmassa näköjään tarvitaan uusia toimintamuotoja. Ja kuten lain perusteluissa todetaan, tämä uudistus on ollut vireillä pitkään. En voi kuitenkaan henkilökohtaisesti kannattaa postidirektiivin henkeä avata postimarkkinat täysimittaisesti kilpailulle. Tätä Brysselin henkeä en kannata.

Mutta kuten täällä salissa on kuultu, Posti Oy:n yleispalveluvelvoitteet ovat vähintäänkin haasteellisia. Kilpailun täytyy olla perinteisen Postin kannalta reilu. Ja mitä nyt sitten vaikka tähän postinjakelun mahdolliseen harva-alueiden subventioon tulee, niin voisikohan se olla jonkunnäköinen postitariffi, kuten on tuulivoimalla syöttötariffi?

Huoli työpaikoista on huomioitava, mutta ainakin vielä itse haluan uskoa, että työpaikoja myös syntyy, kun normeja puretaan ja työpaikkoja vaihtuu eri osoitteisiin tai toimipisteisiin. Liika sääntely rasittaa elinkeinoelämää, yritysten kustannusrakenteita ja kansantaloutta siis kokonaisuudessaan.

No, koko maassa toivon sitten tämmöistä kokonaisvaltaista lähestymistä tälle uudistukselle ja kannatan täällä esitettyä ajatusta siitä, että siirryttäisiin kerrostaloissa tai ainakin uusissa kerrostaloissa laajasti tähän alakertajakeluun. Se Livon mummockin Pudasjärvellä hakee postinsa ei alakerrasta vaan sen entisen maitolaiturin vierestä soratien varrelta. Ruotsissa tähän alakertajakeluun on menty jo aikapäiviä sitten, ja jos nyt ajatellaan, niin kuin täällä moneen kertaan on salissa todettu, että postin määrä on vähentynyt viime vuosina, niin olisikohan sitten kerrokseen kannettavan postin hinta kallistunut samassa suhteessa?

Ei laajakaistaa todellakaan vielä ole joka kotiin, eikä sitä kaiketi joka talouteen koskaan tulekaan. Nämäkin seikat on huomioitava jatkovalmistelussa. Toki toivon, että "laajakais-ta kaikille" olisi mahdollista jonakin päivänä. Jo paljon puhuttu digiloikka edellyttää laajakaistaa.

Itse kyllä pidän digilehdistä ja digikirjoista ja sähköisessä muodossa olevista laskuista-kin — en sisällöstä ehkä välttämättä niinkään, mutta siitä, että meillä on olemassa myös sähköiset laskut. Se on hyvä. Mutta se on ymmärrettävä, että tämä ei ole mahdollista kaikille. Kuten tuossa edustaja Myllykoski totesi, kaikilla ei ole asiointiin vaadittavia pankkitunnuksia. Sekin on este ihan täysimittaiselle digiloikalle tässä vaiheessa. No, digiloikasta mainittakoon kuitenkin, että viime kaudella voimaan saatettu passin hakemisen sähköinen asiointi on saanut paljon kiitosta ja sieltä R-kioskiltahan sen passin voi nykyään noutaa.

No, postilain uudistamisen kakkosvaiheeseen suunnitellut muut tehtävät ovat mielestäni arvioimisen paikka, avoimin mielin. Meillä on ollut kokeiluja postin mukana olemisesta ateriapalveluissa, kotipalveluissa. Näitä on ollut Euroopassa, ilmeisesti myös Helsingissä Suomessa. Uskoakseni kovin suurta postipartiota ei ole varmaankaan mahdollista laittaa liikkeelle, mutta kyllä voidaan etsiä niitä käytäntöjä, jotka palvelevat paremmin kansalaisia. Sairaanhoitaja on sairaanhoitaja jatkossakin, ja postimies on postimies, mutta jos sitä

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

yhteistä rajapintaa ja niin paljon puhuttua synergiaetua löytyy, niin meidän tulee olla avoimia uusille toimintatavoille. Taikka kääntäen: ennen vanhaan — täällä edustaja Kivelä muisteli — oli postitalonpoikia. Se vene saaristossa vei postin, ja siinä oli aivot ja purje: päästiin perille, vaikka tuuli tyyntyi. Eli keinovalikoimaa täytyy olla, ja tämän uudistuksen pitää kyllä päästä tavoitteeseensa eli normien purkuun ja toimintojen virtaviivaistamiseen — eli ei ainakaan niiden peräkkäin ajelujen lisääntymiseen.

16.05 Ari Jalonen ps: Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu aika laajasti, tämän varsinaisen asian ohi, Postin laajemmasta palvelusta. Tämä oikeastaan osoittaa sen, että Postin toiminta on murroksessa. Yleensäkin postimarkkina on murroksessa, ja tämä on tuonut matkan varrelle myös ongelmia, ja näistä on syytäkin puhua. Näin ollen olemme tilanteessa, jossa on tavallaan herättävä ajoissa itse uudistamaan Postia ja tehtävä niitä toimenpiteitä, joita tässä on.

Mutta tähän varsinaiseen asiaan, mikä nyt on. Tässä on kysytty esimerkiksi valvonnan perään, eli että pysyttäisiin tässä vanhassa mallissa. Kyllä tässä uudessa tilanteessa myös tämän valvontapuolen on nykyaikaistettava. Postin asiakkaille, siis meille normaaleille ihmisille, ei pelkästään yritysasiakkaille, on mahdollistettava paitsi nämä kilpailun tuomat hyödyt myös muun muassa edustaja Kasvin esille nostama laatukriteerien parantuminen paremmalla valvonnalla. Tämä kaikki on tehtävä niin, että tässä kiristyvässä postimarkkinatilanteessa meillä on tulevaisuudessakin suomalainen posti.

Tämän keskustelun perusteella tosiaan voin vakuuttaa, että liikenne- ja viestintävaliokunta tekee perusteellisen kuulemisen asiasta ja tässä ensimmäisessä vaiheessa jo varmastikin keskustelu menee hieman laajemmalle. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain 54 ja 87 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 25/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

16.07 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Nyt tehtävät muutokset kotouttamislakiin ovat perusteltuja. Byrokratia vähenee, ja kunnat saavat aiempaa helpommin korvauksia kasvavasta taakastaan, jonka kasvu sinänsä ei tietysti mikään hyvä asia olekaan.

Haluan kuitenkin nostaa esiin vähälle huomiolle jääneen mutta yhtä lailla korvausten maksatusta koskevan tärkeän asian. Korvausten maksatukseen tarvitaan lain mukaan edelleen sopimus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Kunta ei siis käytännössä voi lakkauttaa pakolaisten vastaanottoa, vaikka haluaisi, koska jos se irtisanoo sopimuk-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

sen, se menettää jatkossa korvaukset myös niistä, jotka ovat kuntaan jo saapuneet mutta joiden osalta tämä kolme tai neljä vuotta ei ole vielä täyttynyt — tai ainakin minä tulkitseen sitä, mitä esityksessä lukee, niin, että tällaisen tilanteen se mahdollistaa. Jos asia tosiaan on näin, niin tämä on aika kohtuuton tilanne. Näitä kuntien saamia korvauksia ei pidä sitoa sopimuksen voimassaoloon eli lupaukseen siitä, että ottaa aina vain lisää näitä pakolaisia. Kun kunta on hyvässä tahdossa sopinut pakolaisten vastaanotosta, pitäisi korvaukset myös suorittaa täysimääräisesti ja luvatus mukaisesti kunnassa jo olevien pakolaisten osalta riippumatta siitä, haluaako kunta ottaa enää jatkossa näitä pakolaisia lisää.

Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat, tämän lain yhteydessä pitäisi ehdottomasti muuttaa myös kotouttamislain 44 §:ää. Siinä edellytetään 41 §:ssä tarkoitetun sopimuksen voimassaoloa ely-keskuksen kanssa. Tämä muutos tarvittaisiin, koska nykytilanteessä korvausten maksatus kunnille lopetetaan jo tulneiden pakolaisten osalta, jos kunta ei ole halukas ottamaan lisää eli pitämään tätä sopimusta voimassa — mikäli tosiaan oikein olen tätä esitystä tulkinut. Toivon, että tämä asia jatkokäsittelyssä tarkennetaan, muuten kannatan oikein lämpimin sydämin tätä.

16.10 Sirpa Paatero sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on hyvin ajankohtainen, sillä me tiedämme, että tämän kevään aikana ehkä 12 000—15 000 ihmistä viime vuoden aikana saapuneista tulee saamaan oleskeluluvan. Sen takia jo viime vuonna aloitettu uudistus, että tällainen maksatus saataisiin automatisoitua, vie hyvin tähän byrokratian vähentämissuuntaan. Valmistelua on siis tehty jo vuoden 2015 aikana siirtymiseksi sähköisen järjestelmän käyttöönottoon, ja nyt huhtikuussa pystytään tähän siirtymään.

Tässä edellytyksenä siihen, että näitä kuntakorvauksia saa, on tietenkin se, että kaikilla kunnilla on oltava kotoutumisohjelma, ja jos ei yhdellä kunnalla ole — nyt tällä hetkellä niistä on osa aika pieniä, joilla on vastaanottokeskus — ja jos sinne kotikuntapaikka saadaan, niin voi olla, että tähän riittää myöskin kuntien yhteinen kotouttamisohjelma. Meillä on hyvin erilaisia kotouttamisohjelmia tälläkin hetkellä, ja varmaan yksi kriteeri, johonka tullaan tulevaisuudessa puuttumaan, on niitten laatu, sillä nyt kun meillä on — tai ainakin oli — 115 vastaanottokeskusta, niin osa niistä oli semmoisisissa kunnissa, joissa ei ollut koskaan aikaisemmin ollut vastaanottokeskuksia, ja myöskin kotikuntapaikkojen osalta ollaan uudenaikaisissa paikoissa.

Sitten toisenahan on tietenkin se, että aina on oltava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa tehty sopimus, jotta korvauksen voi saada. Edustaja Eerolan äsken esille nostama kysymys täytyy kyllä valiokunnassa käydä läpi, että mitä tapahtuu, jos kunta jostain syystä sitten irtisanoo tämän sopimuksen sen jakson aikana, kun ihmiset ovat kotoutumassa. Toivon tietenkin, ettei näin käy, mutta... Uudistus siis tekee sen, että nykyisin ei tarvitse erillistä anomusta KEHAlle eli kehittämis- ja hallintokeskukselle tehdä vaan järjestelmässä hyödynnetään Väestörekisterikeskuksen tietoja, joiden perusteella sitten kunnat automaattisesti saavat nämä kotoutumiskorvaukset.

Sitten kun puhutaan kotoutumiskorvausten määrästä, niin itse en vielä ole ymmärtänyt, mistä syystä meillä on kolmen ja neljän vuoden kotoutumiskorvausmäärät, kun toiset ovat he, jotka ovat tulleet niin sanotun kiintiöjärjestelmän kautta, ja toiset sitten turvapaikanhakijoina. Mutta olisiko kunnille kohtuullista, että joka tapauksessa se korvausten jakso olisi se sama ja mielellään tietysti neljä vuotta, koska tiedetään, että nyt tällä hetkellä, kun tulee iso määrä moniinkin kuntiin ensimmäistä kertaa, tilanne on niin uusi, että se neljän vuoden korvausjakso olisi varmaan perusteltu?

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Mutta tämä tekninen lakimuutos vähentää byrokratiaa, järjestelmän muuttaminen on aloitettu jo viime vuonna, ja erittäin hyvä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 150/2015 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 4/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.14 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Edellinen asiakohta päättyi edustaja Paateron toteamukseen, että tämä vähentää byrokratiaa ja on erittäin hyvä. No, puhemies, nyt on valitettavasti se tilanne, että tämä kohta ei lakkaa näillä samoilla sanoilla vaan täysin päinvastaisilla sanoilla. Tässä nyt sitten onkin päinvastoin esitys, joka lisää byrokratiaa, turhaa säätelyä sekä kustannuksia — lisää, tänä päivänä, kun hallitus kuitenkin kärkeä puhuu siitä, että nyt pitäisi sitten turhia normeja purkaa, heittää roskakoriin turha säätely ja kustannuksia karsia. Se on ihan oikein, näin pitäisikin tehdä.

Siksi on hämmästyttävää, että tänä päivänä hallitukselta tulee lakiesitys, jossa nyt sitten energiatodistuksia vaaditaan jopa autotalleilta tulevaisuudessa (Eero Heinäluoma: Ja varastoilta!) — ja varastoilta — ja kukaan ei oikeastaan ymmärrä, miksi, ihan oikeasti. Nyt muutaman viime päivän aikana olen jutellut kovin monen kansalaisen kanssa tästä asiasta, ja hämmästykseni on ollut todella suuri. Viimeksi eilen Tampereella tuli tosi moni kyselemään, että mitä ihmettä tämä tarkoittaa, miksi näin, ja että enää ei voi tätä ymmärtää. Emme ymmärrä mekään. Sosialidemokraatteina me tulemme esittämään, että tämä lakiesitys hylätään. Oikeastaan, puhemies, teen sen jo nyt tässä vaiheessa. Eli esitän, että tämä lakiesitys hylätään.

Sen verran käyn taustaa läpi, vaikka se tässä salissa on käyty jo kahdessa keskustelussa, (Eero Heinäluoma: Ei näköjään riittävästi) — mutta se ei valitettavasti riitä — että ensimmäisessä keskustelussa, lähetekeskustelussa, oli kyllä nähtävissä, että salissa olleet perussuomalainen edustaja ja myös kokoomuksen edustaja käyttivät hyvin kriittisiä puheenvuoroja, itse asiassa toiveita tuli myös hallituspuolueiden suunnalta siitä, voisiko eduskunta kenties nyt vielä lykätä tätä ja tehdä asialle jotain. Mutta valitettavasti näin ei käynyt, ja nyt sitten lakiesitystä on esitetty hyväksyttäväksi eduskunnalle. En ymmärrä sitä, että miksi näin.

Aikataulu on tässä hyvin kriittinen siinä suhteessa, että me olemme juuri parhaillaan Euroopan unionissa uudistamassa sitä säätelyä, sitä direktiiviä, joka meidät tällaiseen määräi-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

si, ja en voi ymmärtää, miksi hallitus nyt haluaa ikään kuin heittäytyä tässä vaiheessa väen vängällä pistämään autotallitkin energiatodistuksen piiriin siinä vaiheessa, kun tiedämme, että me voisimme aktiivisesti mennä Euroopan unioniin ja vaikuttaa siihen, että direktiiviä uusittaessa tällaisesta turhasta säätelystä luovuttaisiin.

Tilanne on siinä mielessä samankaltainen kuin silloin, kun viime kaudella puhuimme vanhoista omakotitaloista ja niiden energiatodistuksista. Silloin tuli erinomainen kansalaisaloite Omakotiliiton alkuun panemana, ja silloin itse toimin asuntonministerinä ja halusin ottaa kopin tästä kansalaisaloitteesta. Tein aloitteen itse, että voisimme Euroopan unionin suuntaan toimia niin, että vaikuttaisimme siihen direktiiviin niin, että vanhojen omakotitalojen osalta tämä energiatodistus tulisi vapaaehtoiseksi.

Eduskunnan kanssa, jonka kanssa oli mukava tehdä yhteistyötä, päädyimme yhteistyössä linjanvetoon, että näin toimimme ja edellytämme, että hallitus toimii Euroopan unionin suuntaan löysentääkseen tätä direktiiviä. Hämmästykseni oli kohtuullisen suuri, kun, puhemies, jos sallitte sanoa, tämä esitys on sitten täydellinen suunnanmuutos siihen henkeen, mikä viime kaudella täällä eduskunnassa asian suhteen oli. Tämän vuoksi se kysymys, minkä olen esittänyt usein, on se, miksi täytyy tämä esitys hyväksyä, kun voisimme vaikuttaa parhaillaan uusittavaan direktiiviin.

Minä toivon, puhemies, että nyt ei suunnanmuutosta tule siinä, etteikö Suomi enää tavoittelisi tätä asiaa esimerkiksi vanhojen omakotitalojen osalta. Toivottavasti siinä linja pitää. Olisi miellyttävää kuulla ministerin näkemys tähän. Toinen asia on sitten tämä autotalliasia, voisinko sanoa hömpötys, joka pitäisi myös siinä yhteydessä kyllä sitten Suomen tiukkana valvoa.

Mutta, puhemies, tässä mennään. Ja kuten sanottu, näillä sanoin esitän, että tämä lakiesitys hylätään.

16.18 Timo Harakka sd: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan edustaja Viitanen esitystä. Ja kyllä, hän oli nimenomaan oikea henkilö tätä esitystä ajamaan, koska juuri hän ministerinä ollessaan otti kopin kansalaisaloitteesta, jossa siis yli 50 000 suomalaista vaati, että vanhat omakotitalot vapautetaan tästä pakollisesta energiatodistuksesta. Varsinkin ikäihmisten kiusaaminen on täysin turhaa, ja puolet suomalaisista asuu pientaloissa.

Ministeri Viitanen toimi EU:ssa eduskunnan tahdon mukaisesti, ja nyt energiatehokkuusdirektiivi on tarkastelun alla, siihen tehdään muutoksia. Asian pitäisi ratketa tämän vuoden loppuun mennessä, siis reilun puolen vuoden päästä. Eli miksi hallitus ei nyt pyri vaikuttamaan EU:ssa järkevään lainsäädäntöön, vaan tuo meille entistä päättömämpiä energiatehokkuusvaatimuksia? (Pia Viitanen: Se on käsittämätöntä!) Miksi perussuomalaiset esittävät, että autotallit ja varastotkin pitää eristää energiatehokkaiksi? (Eero Heinäluoma: Seuraavaksi koirankopit!) — Niin, juuri olin kysymässä, että mitä seuraavaksi tuodaan, pitääkö koirankopitkin eristää, ja sen jälkeenkö tulee linnunpönttöjen energiatehokkuusdirektiivi.

Vakavasti puhuen, minähän puolustan Euroopan unionia ja Suomen roolia eurooppalaisessa päätöksenteossa. Koska ylikansallinen päätöksenteko ei aina ole järkevää, kuten komissio itsekin kriittisesti toteaa, EU:n päätöksiin pitää vaikuttaa siinä vaiheessa, kun päätöksiä valmistellaan. EU-päätöksiin ei vaikuteta sillä lailla, että uhotaan ja räjäytetään toreilla ja ostareilla. Se vaatii asiantuntemusta ja neuvottelutaitoja, rakentavaa otetta ja ymmärrystä oikeasta toimintatavasta. EU-osaaminen on isänmaan etu. Turha uho taas johtaa sii-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

hen, ja on jo johtanut, että Suomen aito vaikutusvalta EU:ssa vähenee. Sääntö on oikeastaan aika yksinkertainen: mitä enemmän uhotaan, sitä enemmän tuhotaan.

Annan nyt tässä neljä esimerkkiä hallituksen osaamattomuudesta: 1) Eräs nimeltä mainitsematon puolue uhosi vaaleissa, että Kreikan piikki on nyt kiinni. Kului kaksi kuukautta, kun tämä nimeltä mainitsematon puolue kuittasi Kreikalle 86 miljardin euron velan. Tämän nimeltä mainitsemattoman puolueen ryhmänjohtaja totesi tuolloin, että "jouduimme muokkaamaan ajatteluamme" — toki vasta vaalien jälkeen, kun ensin äänestäjät oli kiihottettu aivan toisiin odotuksiin. 2) Seuraavaksi hallitus alistui EU:n määräyksiin ulkomaisen rekkaliikenteen lisäämiseksi Suomessa. Hallitus alistuu Brysselin määräyksiin, vaikka edellinen hallitus niistä kieltäytyi. Myöskään Tanska ei ole antanut omasta edustaan periksi. Tässäkin on sanojen ja tekojen räikeä ristiriita. (Ari Jalonen: Asia on käsittelyssä!) 3) Sama puolue, joka nosti hirveän metelin EU:n rikkidirektiivistä, tuo tänne nyt typpidirektiivin. Eräs nykyinen ministeri vaati edellisen hallituksen ministereiden erottamista, mutta nyt ei ole irtisanomislappuja näkynyt. Oikein klassinen sanojen ja tekojen välinen ristiriita. Ja nyt sitten 4) koirankoppidirektiivi, vain puoli vuotta ennen kuin EU joka tapauksessa uudistaa energiatehokkuussäätöjään, toivottavasti myös Suomen kansalaisten tahdon mukaisesti.

Lisää normeja, lisää määräyksiä EU:sta. Näin käy, kun puheet ovat suurempia kuin teot. Mutta hallituspuolueiden ei enää tarvitse huudella toreilla ja ostareilla, vaan hallituksella on nyt valta neuvotella EU:ssa niin Kreikan veloista, kabotaasista, laivaliikenteestä kuin energiansäästöstä. Teillä on myös velvollisuus toimia suomalaisten hyväksi. Se tarkoittaa pienempiä puheita ja suurempia tekoja, aitoa vaikuttamista. Se edellyttää osaamista ja nöyryyttä. Älkää siis muuttako vain ajatteluanne, vaan muuttakaa ennen kaikkea toimintanne.

16.23 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tämä valiokunnan kanta oli kyllä itselleni yllätys. Ajattelin niin, että valiokunnassa myös hallituspuolueiden edustajat vielä miettivät tätä asiaa. Lähetekeskusteluhan selvästi osoitti, että tässä ehdotuksessa on huomattavia heikkouksia. Tästä on tulossa yksi tapa ennemminkin kiusata ihmisiä, omakotitalojen asukkaita, niitä, joilla on autotalli, tai niitä, joilla on varasto, kuin tehdä todellista energian säästämistä. Siltä kannalta katsoen se linja, jonka edellinen asuntonministeri Viitanen viime kaudella otti, olisi ansainnut johdonmukaisen linjan tältä hallitukselta ja tältä eduskunnalta eli että Suomi pyrkii kokonaan eroon näistä tarpeettomista vanhojen omakotitalojen energiatodistuksista.

Kannatan itse järkevää sääntelyä. Kannatan myös Euroopan unionissa niiden asioiden ratkaisemista yhdessä, joissa aidosti on jotain lisäarvoa eurooppalaisesta päätöksenteosta. Mutta jään kysymään, mikä lisäarvo on tästä vanhojen omakotitalojen sääntelystä ja sen laimentamisesta sen jälkeen, kun eduskunta on selvästi ja yksikantaisesti viime kaudella toivonut, että näistä todistuksista Suomi pyrkii vanhojen omakotitalojen osalta kokonaan eroon. Tässä ei ole järkeä. Tässä on kysymys juuri siitä tarpeettomasta, turhasta sääntelystä, josta pitäisi pyrkiä eroon sekä Euroopan unionissa että täällä meillä. Miksi tällä on merkitystä meillä näille vanhoille omakotitaloille? Sen takia, että Suomi kaikista Euroopan unionin maista on juuri se maa, jossa ihmiset eniten asuvat omakotitaloissa. Ymmärrän hyvin, että tämä keskustelu ei ole Ranskassa tai Italiassa käynnissä eikä Britanniassa, koska valtaosa ihmisistä asuu kerrostaloissa ja sitä kautta nämä säännökset eivät koske heitä. Sitteen lisäksi tiedossa on, että osa Euroopan unionin maista suhtautuu näihin tällaisiin säännöksiin aika lailla vapaamielisesti: Niitä ei oteta niin äärimmäisen vakavasti, eivätkä vir-

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

kamiehet ryhdy käyttämään aikaansa, jos jossain lehti-ilmoituksessa ei ole mainittu tätä energiatodistusluokittelua. Eli kun on tarpeetonta, turhaa sääntelyä, niin sitten silmät suljetaan, ja välillä suljetaan silmät myös tarpeelliselta sääntelyltä. Meidän kulttuuri on toinen. Meidän lähtökohta on ollut satavuotisessa perinteessä se, että me otamme hyväksytyt lait kirjaimellisesti ja pyrimme kaikin mahdollisin keinoin niitä noudattamaan ja virkamiehet sitä valvovat.

Nyt tästä säädöksestä, jossa jatketaan tätä — ei mennä järkevään suuntaan, ei poisteta tätä vanhojen omakotitalojen sääntelyä, vaan lisätään sitä — tulee yksi mielipaha lisää. Ihmiset kokevat tällaisen toiminnan oikeutetusti kiusaamisena. Ja rohkenen epäillä, että kun kansanedustajalta kysytään, että miksi nyt sitten tulivat nämäkin vielä, nämä varastot ja autotallit, mukaan sääntelyyn, niin aika harva kansanedustaja tästä tulee sanomaan, että minähän äänestin tämän puolesta, koska tällä säästetään ympäristöä, kun jokainen meistä ymmärtää, ettei tämä ole mikään ympäristösäästö. (Pia Viitasen välihuuto) — Juuri näin. Jo hallituksen lakiesityksen perustelut toteavat, että näitä positiivisia ympäristövaikutuksia ei ole. — Sitten on eri asia, että koko tämä vanhojen omakotitalojen sääntely on kyseenalainen siltäkin pohjalta, että tähän ei kuvaa, tämä todistus, todellista energiankulutusta, vaan näillä kertomilla tulee jotain, joka saattaa olla aivan muuta kuin se todellinen kulu. Eli tässä se lisäarvo, joka ostajalle tulee, edellyttää sitä, että hänen pitää lukea ei kymmeniä vaan satoja sivuja kirjallisuutta ymmärtääkseen, mitä tämä energiatodistus tarkoittaa. Tiedän itse tämän ongelman sen takia, että viime kaudella selvitin tämän asian, että mitä ihmettä tämä energiatodistus vanhojen omakotitalojen osalta kertoo, ja se oli tuntien työ, sen asian ymmärtäminen.

Samanlainen havainto oli sitä edellisellä kaudella, 2007-kaudella, kun meillä oli käynnissä tämä jätevesikysymys haja-asutusalueilla. Ja kun silloinen ministeri, muistaakseni, eduskuntakeskustelussa mainitsi, että tämä on ihan selkeä asia ja että on tehty oikein ohjeet, joista voi lukea, miten tämä jätevesiasetus käyttäytyy, niin katsoin silloin velvollisuudekseni ryhmäpuheenjohtajana paneutua tähän asiaan ja hankin sen aineiston. Se ei ollut muistaakseni kuin satakunta sivua, mutta jouduin toteamaan, että jos omistaisin esimerkiksi kesämökin tai asuisin vesien lähistöllä ja tämä haja-asutusalueiden jätevesisääntely olisi minua koskenut, niin en kahden lukemisen jälkeen olisi ymmärtänyt sitä sadan sivun ohjeistusta, että pitääkö vai eikö pidä. Sen takia itse päädyin siihen, että tällaisesta sääntelyä ei tarvita, ja tuin sitä linjaa, että tätä kevennetään ja keskitytään suojelemaan sitä, jolla on todellista ympäristömerkitystä.

Tässä on mielestäni ihan sama asia: on hyvä tarkoitus, mutta sen hyvän tarkoituksen merkeissä mennään niin pahasti överiksi, että tulee tarpeetonta, ihmisiä kiusaavaa määräyskokoelmaa.

Sitten on sanottu, että no, eihän tämä nyt loppujen lopuksi ole kuin muutama satanen, ehkä 800 euroa. Arvoisat edustajat, siis näitähän, asumiseen liittyviä pikku pikku satasia, siellä humautelee aika paljon: on varainsiirtovero esimerkiksi, sitten on olemassa asuntovälitykseen liittyvä arvonnäkövero, joka menee tiliä siitä myyntipalkkiosta, ja sitten on kaikki ne maksut, jotka asumiseen jätahuollosta alkaen tulevat täysin pakollisena, joissa ei paljon valinnanvaraa ole sen suhteen, mitä tekee. Ja sitten sen päälle laitetaan tällainen, että nyt jos vuokraat tällaisen isomman autotallin tai varaston, vuokraat sen, niin sinun pitää maksaa se todistus siitä, mikä on tämän laskennallinen — huom., ei todellinen vaan laskennallinen — energiankulutus.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Minä ymmärrän, että tämä asia tuntuu vaikealta, koska yksikään hallituspuolueen edustaja ei ole pyytänyt tähän asiaan puheenvuoroa, että toivotaan, että tämä menisi eduskunnassa mahdollisimman pienellä metelillä ja tästä ei liiemmälti täällä puhuttaisi ja sitten voitaisiin unohtaa tämä asia. Mutta eihän tämä nyt niin mene, koska tämä on ihmisten elämään vaikuttava tärkeä lainsäädäntöasia, jossa kuljetaan täysin toiseen suuntaan kuin mitä viime vaalikaudella luvattiin ja jossa sitten seuraamukset tulevat tavallisten ihmisten kannettavaksi. Palautan mieleen, että siellä omakotitaloissa asuu 2 miljoonaa suomalaista, tämä ei ole ollenkaan mitätön kysymys. Taloja vuokrataan ja myyntiä tehdään joka ikinen vuosi, ja tämä on yksi kulu sinne lisää niiden kaikkien muiden kulujen lisäksi.

Sitten voi sanoa kyllä, että onhan tässä tämmöinen ikiliikkuja keksitty, kun hallitus tekee esityksen siitä, että turhaa sääntelyä puretaan, ja sitten siinä välissä tekee lisää turhaa sääntelyä, niin että meillä on taas ensi vaaleihin uusi vaalislogan valmiina: tätä tämän vaalikauden turhaa sääntelyä pitää purkaa. Tällä tavalla voi tietysti hankkia kannatusta, vuorotellen molemmille asioille. Tämähän on vähän sama asia kuin tuossa palkkapuolesa. Siinäkin on ollut sama tekniikka käytössä: yhdellä vaalikaudella hankittiin kannatusta lupaamalla suuria palkankorotuksia ja sitten seuraavalla vaalikaudella hankitaan kannatusta vaatimalla vastuullisia palkankorotuksia tai — niin kuin nyt — jopa palkanalennuksia. Mutta järkehän tässä ei ole, kun ongelmat nähdään jo etukäteen. (Pia Viitanen: Ei ole järkeä — onko järkeä vai ei?)

Olin hyvin iloinen, kun ollessani puhemiehenä kuuntelin sitä kansalaisaloitekeskustelua, kun näytti siltä, että tässä järki voittaa. Eli ministeri Viitanen esityksen jälkeen kaikki puhujat asettuivat sille kannalle, että poistetaan kokonaan tämä vanhojen omakotitalojen sääntely — uusissahan sen voi ymmärtää, että kun piirustukset tehdään, niin lasketaan nämä koreografiat valmiiksi, mutta vanhojen osalta luovuttaisimme tästä kiusasta — ja ajattelin, että nyt tämä menee eteenpäin. Mutta nyt joudun toteamaan, että eihän tämä mene eteenpäin, ja minäkin kuulun niihin, jotka ovat aika ihmeissään perussuomalaisten roolista: puolue, joka on täällä lukemattomia kertoja sekä viime vaalikaudella että aikaisemmin arvostellut Euroopan unionia, on nyt itse täällä tuomassa tämmöisiä esityksiä eduskunnalle ja sanomassa, että ei tälle mitään voi, että kyllä tämä on ihan tarpeellista, (Pia Viitanen: EU määrää!) — EU määrää — tai sitten jopa pakenee keskustelua niin, että yrittää luimistella muualle, ettei tarvitsisi asiasta puhua ollenkaan. Mutta tähdellistä tästä on puhua, jotta äänestäjillä on joku näköala siihen, mitä päätöksiä tehdään vaalien jälkeen. Vaaleja ennen puheet ovat kyllä nohevia, mutta sitten kun tullaan vaalien jälkeiseen politiikkaan, niin yhtäkkiä onkin hanskat lattialla ja tuntuu siltä, että mitään ei tapahdu.

Pidän siis perusteltuna, että kuljemme siihen suuntaan, mitä viime eduskunta päätti: luovumme kokonaan näistä todistuksista, käytämme hyväksi tämän EU:n ilmoituksen, että tätä direktiiviä tullaan uusimaan. Ja lisäksi huomautan, että meillä on olemassa komissiolta kirjallinen vastaus, jossa komissio ilmoittaa, että se tulee ottamaan tämän sääntelyn järkevöittämisen yhteydessä tämänkin asian esille, joten minusta meillä on erittäin vahvat mielipiteet ja perusteet sille, että tätä lakiehdotusta ei hyväksytä.

16.32 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Minusta sekä edustaja Harakka että edustaja Heinäluoma esittivät erittäin hyviä näkemyksiä juuri tähän. Tässä on kaksi ulottuvuutta, ja toinen on se, että tässä asiassa nyt ei ole mitään järkeä, ja toinen ulottuvuus on juuri se, että kuinka ihmeessä nyt esimerkiksi perussuomalaiset toimivat täysin toisinpäin kuin se viesti kaiken kaikkiaan kansalaisille ja äänestäjille on vaaleja ennen mennyt.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Mutta, puhemies, sen verran sanon vielä, että tämä direktiivin uusiminenhan on siinä vaiheessa, että syksyllä eduskuntaan odotetaan tästä hallitukselta U-kirjelmää, jossa kerrotaan, miten hallitus meinaa nyt sitten suhtautua tähän direktiivin uusimiseen. Kyllä minä odotan, että siinä kirjelmässä hallitus paitsi pitää tämän linjan voimassa vanhojen omakotitalojen osalta myös palaisi tähän autotalliasiaan, mutta ilmeisesti se ei aio palata, koska täällä nyt on väen vängällä tämä lakiesitys tuotava tässä vaiheessa ja läpi saatettava.

Puhemies! Näillä saatteilla sosialidemokraatit todella näkevät, että tässä ei ole mitään järkeä, ja tässä täytyisi kyllä tietynlaista tolkkua noudattaa ja olla myös sillä tavalla suoraselkäinen sinne Euroopan unioniin päin, että aikana, jolloin sielläkin puhutaan sääntelyn purusta, myös siellä näin toimittaisiin. Siksi mielestäni olisi hyvät perusteet myös sille, että Suomella olisi mahdollisuus saada kantansa kuulluksi.

16.34 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Olin juuri äsken aikeissa oikaista edustaja Heinäluomaa, kun hän sanoi, että yksikään hallituspuolueiden tai perussuomalaisten edustaja ei ole pyytänyt tähän aiheeseen puheenvuoroa, kun näin tuolla edustaja Niikon nimen, mutta hän peruuttikin nyt sitten sen puheenvuoron, ei hän haluakaan ottaa kunniaa tästä hallituksen esityksestä. Puolustakaa nyt hallituksenne esitystä ja kertokaa, että tämä ei mene vielä tarpeeksi pitkälle, että koirankopit ja linnunpöntöt ovat seuraavaksi vuorossa. Kun olitte oppositiossa, vaaditte koko ajan sitä, että EU:lle ei saa antaa missään muotoa mistään periksi, mutta nyt kun tässä sitten teiltä tivataan sitä, että miksi te — tätä koirankoppimielikuvaa jatkaakseni — heittäydytte selälleen ja kerjäätte EU:lta keksiä, niin miksi te nyt vaikenette? Puolustakaa nyt tätä mainiota lainsäädäntöänne.

16.35 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Sitä vartenhan nämä esitykset ovat täällä käsittelyssä, että täällä valiokunnan mietinnön jälkeen voidaan kuulla kansanedustajien puheenvuoroja, sekä valiokunnan jäsenten että myös valiokunnan ulkopuolella olevien. Olen kyllä tosi pettynyt siihen, että yksikään hallituspuolueen kansanedustaja ei halua kertoa, miksi tähän on päädytty ja minkä takia tämä viime eduskunnan kanta ei kelpaa enää. Miksi siitä ei haluta enää puhua, että luovutaan kokonaisuudessaan, että Suomi pyrkii toimimaan niin, että päästään eroon vanhojen omakotitalojen täsmäkiusaamisesta? Tämähän on siis vielä suomalaisten täsmäkiusaamista, koska niin kuin kerroin, tämä asia ei samalla tavalla koske muita.

Tämä on kummallinen hiljaisuus, ja minusta tämä vähän väheksyy eduskuntatyön merkitystä. Teki nyt minkä päätöksen tahansa, niin kyllähän pitää pystyä kertomaan, miksi tehdään. Erityisen kummissaan olen edelleenkin tästä perussuomalaisten täydellisestä takin-kääntämisestä. Tämä on pieni asia hallituksen mielestä, mutta omakotiasukkaiden kannalta tämä on erittäin suuri asia, mitä tässä tehdään.

Kun tässä on niin lähellä tämä ilmoitus, että EU uusii tämän direktiivin, niin sitä tarkastellaan uudelleen, ja kun sen lisäksi unioni on ilmoittanut, että se ylipäänsä käy lävitse näitä vanhoja direktiivejä, missä niissä on turhaa sääntelyä — se on nimenomaan Junckerin komission suuri asia, turhan sääntelyn purkaminen — niin miksi ihmeessä me emme nyt tässä tartu asiaan ja tee ehdotusta, että Suomi tästä aloittaa ja katsottaisiin tämä direktiivin uusiminen ja tämän turhan sääntelyn purkaminen unionissa lävitse? Minusta tässä on erittäin vahva keissi hallitukselle, jos halutaan tehdä omaa politiikkaa, joka lähtee meidän olosuhteistamme ja niiden ymmärtämisestä.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

16.37 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Harakka nyt pyysi hallituksen vastausta tähän asiaan, ja minulta sitä vastausta ei nyt kyllä tule, koska tämä ei kosketa minun valiokuntaani enkä minä tähän asiaan ole sen enempää perehtynyt. Toki tunnen tämän sisällön pääpiirteittäin ja annan nyt varmaan jotain sympatiaa teillekin tässä asiassa.

Se, että täällä ei ole kovin paljon debattia tästä aiheesta, johtuu varmaan siitä, kun täällä salissa ei ole kolmen sosialidemokraatin lisäksi kuin kolme meitä muita, (Pia Viitanen: Miksi ei ole, se on se kysymys!) ja tähän on huono juttu, että näin vähän ihmisiä on paikalla täällä. Mutta kyllä minä nyt komppaan siinä myös sosialidemokraatteja, että onhan tämä esimerkki huonosta sääntelystä ruveta näitä lisärakennuksia direktiivien painostuksesta säatelemään, että ruvetaan vaatimaan energiatodistuksia näistä autotalleista ja kesämökin kaltaisista rakennuksista. Ei tämä minun mielestäni ole mikään hyvä ajatus. Kyllähän siinä mielessä tällaisista esityksistä tuleekin kritisoida.

Tosin en sitten tiedä sisällöstä, mikä tässä on ajanut tähän, että tässä sitten mennään polvilleen Brysselin edessä, että ruvetaan näissä Euroopan unionin ajamissa sääntelyissä menemään jokaiseen mukaan hyvinkin helposti. Koska en ole näitä asiantuntijoita täällä valiokunnassa kuullut, niin en tiedä, mikä tässä on pohjana. Jos joku teistä on näissä valiokunnissa ollut kuulemassa, niin voisi tietysti tämän asian valottaa, olisi ihan hyvä kuulla sekin asia. Toivoisin toki, että täällä olisivat olleet vastaamassa sen valiokunnan hallituspuolueiden jäsenet, mutta kun eivät ole, niin joudutaan sitten kuuntelemaan teidän keskusteluanne.

16.38 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Arvostan edustaja Niikon hyvin rehtiä ja rehellistä puheenvuoroa ja sitä, että hänkin näkee, että tässä on ongelma, ja tunnustaa, että ehkä tämä ei nyt ihan mene nappiinsa.

Mutta palaan siihen kysymykseen, että onhan se nyt kumma, että tätä ei kukaan sitten suostu täällä puolustamaan, että kaikki luikkivat joko kahvion puolelle tai muualle. Mitä tällä parlamentilla on merkitystä, jos täällä ei sitten edes suostuta keskustelemaan siitä, mitä ollaan tekemässä? Kyllä pitää olla niinpäin, että kun tekee päätöksiä, niin sitten pitää selkärangan kestää tulla puolustamaan sitä omaa mielipidettään ja myös hallituksen toimintaa silloin, kun hallituksen toimintaa tukee. Tästä jää vähän nyt semmoinen käsitys, että tämä on yhdelle ja toiselle vastenmielinen päätös mutta jostain kumman syystä tämä vain viedään eteenpäin eikä kukaan halua ottaa tästä vastuuta. Tämä on huonoa parlamentarismia, jos näin toimitaan. Enemmistöhän saa päättää, mutta kyllä pitää kertoa, miksi jokin ollaan päättämässä.

16.39 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Omalta osaltani myöskin kiitän Niikkoa siitä, että olette paikalla.

Mutta toden totta, se iso kysymys on juuri se, minkä edustaja Heinäluoma tuossa edellä sanoi, että kun on tällainen tilanne ja tiedetään, että tähän sisältyy kysymyksiä ja hylkäysesitys ja muuta, niin olisi kohtuullista, että hallituspuolueet olisivat täällä kertomassa nimenomaisesti perustelut, miksi tähän mennään. Se on kertakaikkisen kestämaton tilanne, että täällä oppositio sitten tekee omia esityksiä ja joutuu tähän tilanteeseen, että hallituspuolueet eivät edes perustele kantojaan, ja siksi minä nyt toden totta toivon, että jos täällä joku kuuntelee, niin kuin usein työhuoneissa kuunnellaan, niin asianomaiset tahot voisivat sieltä tulla selittämään.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Ja tietenkin voisimme melkein, puhemies, jossain vaiheessa varata sellaistaakin aikaa, että täällä ministeri voisi avata meille jonkun keskustelun yhteydessä sitä, mitä aiotaan tehdä tämän direktiivin tulevassa käsittelyssä, koska se on kuitenkin asia, jonka sisällä on asioita, joita koko eduskunta yksimielisesti viime kaudella kansalaisaloitteen käsittelyn yhteydessä on edistänyt, ja sen takia mielestäni tämä ei ole vähäpätöinen tai pieni asia vaan tämä on iso asia, ja kuten täällä hyvin sanoi edustaja Heinäluoma, sen tavallisen ihmisen elämän kannalta, sen omakotiasukkaan elämän kannalta, tämä on varsinkin iso asia, joka harmittaa, ja siksi minä uskon, että emme vain me täällä salissa vaan myös ihan tavalliset kansalaiset haluaisivat kuulla perustelut tälle. Minulta on niitä jo kyselty ja ihmetelty kovasti, viimeksi eilen tosiaan Tampereella, kun tapasin kansalaisia.

16.41 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Ihan vain sen verran edustaja Heinäluomalle haluan sanoa, että tokihan nyt, kun on kysymyksessä lähetekeskustelu, tämä menee vielä valmisteluun ja keskusteluun, ja kyllä... (Pia Viitanen: Kakkoskäsittely!) — Anteeksi? (Pia Viitanen: Kakkoskäsittely!) — Kakkoskäsittely, joo. No, siinä tapauksessa se on tässä nyt, aika viivoilla sitten ollaan. — Mutta yleensä tässä on tapana nimenomaan, niin kuin sanoitte, että täällä käydään keskustelua ja ne epäkohdat nostetaan esille, ja siinä vaiheessa sitten ruvetaan rukkaamaan sitä ministeriön esitystä, miten ministeri on virkamiestensä kautta asiaa tuonut tänne saliin.

Yleensä näissä esityksissä tapahtuu lapsuksia hyvinkin paljon hallituksesta riippumatta. Siinä mielessä itsekin olen tänään nimenomaan viimeiseen asiaan odottamassa puheenvuoroa, tästä ajokorttilain muutoksesta, koska näitä lapsuksia tulee näihin esityksiin. Totta kai meidän täytyy valvoa ja viedä viestiä eteenpäin omiin ryhmiimme, missä asiassa olisi syytä tarkistaa linjaa.

16.42 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Minäkin toivon, että tätä voitaisiin vielä hallituspuolueissa miettiä, miten tässä tullaan äänestämään sitten, kun tämä tulee äänestykseen. Edustaja Viitanenhan teki selvän ehdotuksen, että hylättäisiin tämä lakiehdotus ja sitten käännyttäisiin komission puoleen... (Pia Viitanen: Välihuuto) — Niin, komission puoleen näillä meidän perustelluilla esityksillä, joilla on jo edellisenkin eduskunnan tuki.

Mutta huomiseen saakka tässä on vielä toivoa, että joku arvostaisi kahta miljoonaa omakotitalossa asuvaa. Kyllä niistä aika moni äänestääkin. (Pia Viitanen: Kyllä, uskoisin näin!) Uskon, että tähän palataan sitten vaalikentillä, kun tulee näitä kysymyksiä, että kuinka kallis lasku on taas eduskunnasta tullut, kun ruvettiin sitä byrokratiaa ja sääntelyä purkamaan. Minulla on ainakin pari vastausta kyllä olemassa, että mistä tämä 800 euroa syntyy, jos tämä nyt sitten menee äänestyksessä läpi. (Pia Viitanen: Toivotaan huomiseksi parasta!)

16.43 Mats Nylund r: Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten sosialidemokraattiset edustajat sanovat, tämä on aika merkillinen lakiesitys. Se on kummallinen nimenomaan siksi, kun on jo sanottu monta kertaa, ottaen huomioon, mitä edellinen eduskunta puhui.

Minua varoitettiin vasta tämän viikonlopun aikana. Minä en ole ehtinyt lukea sitä lakiesitystä. Minä olen katsonut mietinnön läpi ja myös sosialidemokraattien vastalauseen ja aion tukea sitä. Tämä on turhaa byrokratiaa, ja se ei ole hyödyllistä ollenkaan.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

16.44 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Kyllä näin uutena edustajana täytyy vähän ihmetellä sitä, että jos edellinen eduskunta on pitänyt tätä asiaa äärimmäisen tärkeänä — kun siis Suomessa yli puolet suomalaisista asuu omakotitaloissa, Suomessa on yli miljoona omakotitaloa — ja on koettu, että tämä vanhoilta omakotitaloilta vaadittava energiato-distus on turha, siitä on noussut kansanliike, ja täällä salissa ovat monet ihmiset profiloitu-neet varmaankin silloisen opposition puolesta erityisesti siinä, että tätä turhaa sääntelyä ra-joitetaan, niin nyt kun tämä eduskunta tekee asiasta päätöksen, salissa on laskujeni mu-kaan kuusi edustajaa tästä keskustelemassa.

Eli kyllä tämä kielii siitä, että hallituksen näkemys parlamentarismista, mutta ilmeisesti myöskin omasta päätöksenteostaan, on siinä määrin halju, että kun te ette ole täällä salissa puolustamassa omaa esitystänne, niin puolustatteko sitä tuolla kansalaisten keskuudessa, kun he tulevat kysymään. Se ei ole oikeaa eikä rehellistä poliittista toimintaa, että sitten siellä vaaliteltoilla levitetään käsiä ja ollaan tietämättömiä ja jopa vastustetaan itse tehtyä esitystä, joka ehdoin tahdoin toteutetaan siitä huolimatta, että edellinen eduskunta on teh-nyt jo vastakkaisen päätöksen ja velvoittanut hallituksen toimimaan EU:ssa järkevämmän sääntelyn puolesta. Erittäin hyvin perustein on perusteltu sitä, että tätä asiaa voitaisiin ai-van mainiosti lykätä muutama kuukausi, tuskin siitä mitään seuraisi, mutta nyt ehdoin tah-doin halutaan ottaa useiden satojen eurojen lasku tavallisille suomalaisille asujille.

16.46 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää edustaja Nylundia tästä puheen-vuorosta ja tuesta asialle. Minusta oli erittäin merkittävää, että sen ilmaisitte. Minusta tun-tuu kyllä siltä, että nyt — edustaja Niikko, vielä teillekin — kannattaa ihan tosissaan vielä siellä teidän ryhmässänne käydä kenties tämä keskustelu. Huomiseen asti on aikaa, samoin kokoomuksella ja keskustalla myös.

Huomautan, että silloin lähetekeskustelussa myös kokoomuksen puheenvuoron käyttä-jät olivat hyvin kriittisiä tälle asialle, ja sen takia tuntuu vähän surulliselta sen tavallisen omakotiasujan ja tavallisen kansalaisen kannalta, että toisaalla puheissa sanotaan, että ei hyvä, tai sitten vaietaan asiasta ja annetaan sen mennä läpi, kun kuitenkin sillä yhdellä teol-la, sillä äänestyksellä, voisi vielä tämän peruuttaa ja varsin perustellusti varmasti keskus-tella ministeri Tiilikaisen kanssa siitä, josko hän nyt tulisi toisiin ajatuksiin tässä kyseises-sä asiassa. Minä en ymmärrä sitä, miksi tähän on päädytty. Minä en ymmärrä, miksi här-käpäisesti tätä viedään eteenpäin, ja siksi tosiaan toivon vielä uudelleenharkintaa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttä-miseksi ja veron kiertämisen estämiseksi Espanjan kanssa tehdyn sopimuksen ja pöytäkir-jan hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2016 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esi-tellään päiväjärjestyksen 6. asia. Ensin päätetään valtiovarainvaliokunnan mietinnön

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

VaVM 2/2016 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja pöytäkirjasta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelu

16.47 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Espanjan verosopimukseen kuuluu ilman muuta naapurimaa Portugali. Kun Portugali on houkutellut verottomuudella suomalaisia eläkeläisiä, näkyvimmin suurten pörssiyritysten entisiä johtajia, edellinen hallitus ryhtyi toimiin epäoikeudenmukaisen verosopimuksen muuttamiseksi. Vaalit ja pitkittynyt hallituksen muodostus on pitkittänyt tilannetta tavalla, joka koettelee suomalaisten kärsivällisyyttä. Siksi onkin oikein, että valtiovarainministeri on käynnistänyt lausuntokierroksen koko sopimuksen yksipuolisesta purkamisesta. Tämä päätös, jos siihen on mentävä, on eduskunnan käsiteltävä ennen kesää.

Ihannetilanne on kuitenkin se, että Iberian niemimaan molempien maiden kanssa on voimassa samanlainen verosopimus, ihan ajatellen myös niitä eläkeläisiä, joilla on täysi oikeus suunnitella, missä aurinkoisessa maassa vanhuudenpäivänsä viettävät. Siksi esitän eduskunnan hyväksyttäväksi lausumaa, jossa kiirehditään Portugalin verosopimusta toteuttavaksi samaan aikaan Espanjan verosopimuksen kanssa. Lausuma kuuluu näin: "Eduskunta edellyttää, että vastaava verosopimus Portugalin kanssa tuodaan eduskunnan käsittelyyn mahdollisimman nopeasti ja pyritään saamaan voimaan yhtä aikaa Espanjan kanssa tehdyn verosopimuksen kanssa."

16.48 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kaiken kaikkiaanhan tämä lakiesitys on lakiesityksenä hyvä, eli tässä kuitenkin puututaan selkeään epäkohtaan, ja tähän on se asia, mihin jo aikanaan viime kaudella todellakin ministeri Urpilainen pisti valmistelun liikkeelle. Me sosialidemokraatit olemme tässä kyllä olleet kovin vaativia sen suhteen, että meidän ei pidä läpi sormiemme katsella näitä tilanteita.

Tosiaankin hyvän lakiesityksen ohella me haluamme kiinnittää huomiota siihen, että parhaillaan tämä Portugalin tapaus on meneillään ja me haluamme sitä kiirehtiä, ja siksi, puhemies, kannatan tätä edustaja Harakan esittämää erinomaista lausumaa.

16.49 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Yhdyn siihen täällä esillä olleeseen näkemykseen, että on todella hyvä, että tämä lakiesitys saadaan eteenpäin ja on Espanjan kanssa kyetty tämä sopimus tekemään. Kiitokset siitä kuuluvat ennen kaikkea meidän valtiovarainministerille, joka on tässä ollut aktiivinen, kuten myöskin hän tätä Portugalin asiaa hyvin reippaasti hoitaa. Se on itsestään selvää, että jokainen suomalainen saa viettää eläkepäivänsä missä tahansa, mutta se, että joku maa tarjoaa verovapautta, on epätervettä kilpailua, ja nyt tämä järjestelmä Espanjan kanssa tämän jälkeen on erittäin hyvä.

Tietysti kun tässä äsken kaivattiin hallituspuolueen edustajaa paikalle, niin minusta olisi kyllä ollut mukavaa, että entinen valtiovarainministeri Antti Rinne olisi ollut täällä paikalla tänään keskustelemassa siitä, minkä takia hänen valtiovarainministerikaudellaan ei tätä asiaa Espanjan kanssa laitettu kuntoon.

16.50 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kuten totesin, tähän laitettiin nimenomaisesti alulle jo sosialidemokraattisten ministereiden toimesta ja nyt on saatettu loppuun. Minä luulen, edustaja Satonen, että meillä ei ole kyllä mitään hävettävää sen suhteen, mitä

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

olemme saaneet aikaiseksi veronkierron torjumiseksi tai esimerkiksi laajasti harmaan talouden torjumiseksi. Olemme hivenen ihmetelleet sitä, miksi hallitus otti niin passiivisen linjan näihin molempiin: päinvastoin, tänne tuotiin esityksiä, tai meinattiin tuoda esityksiä, jotka suorastaan rohkaisisivat erilaisiin veronkiertomahdollisuuksiin tai aktiiviseen verosuunnitteluun. Onneksi sitten opposition toimesta ja vähän kansalaisyhteiskunnankin painostaessa tällaisesta on luovuttu.

Toinen asia, mikä liittyy ehkä laajemmin tähän tiettyssä mielessä, on koko harmaa talous, kaiken kaikkiaan se, että pystymme keräämään kylliksi veroja eikä niitä kierretä. Sannon kyllä, että se oli hyvin hämmästyttävää, että silloin tämän kauden alussa hallitushan luopui näistä harmaan talouden torjuntaohjelmista, rahat leikattiin, sitten myöhemmin jonkin verran palautettiin, mikä oli tietenkin tärkeää, mutta kyllähän näihin asioihin pitäisi riivakammin puuttua, koska kuitenkin nämä ovat aivan olennainen osa siinä, että saamme rahoitettua tämän meidän hyvinvointiyhteiskuntamme nyt ja jatkossa emmekä sitten joutuisi tekemään sitä julmaa leikkauspolitiikkaa, mitä hallitus tänä päivänä tekee, kun olemme nähneet opiskelijat, palkansaajat, työttömät, eläkkeensaajat barrikadeilla, eikä mikään ihme. Siksi sen reilun pelin meiningin oikeutuksen mielessä ihmiset olettavat, että kaikki ovat samalla viivalla, kaikki ovat samassa veneessä, eikä niin, että vain toisilla siellä on pelastusliivit. Pitää olla kaikilla.

16.52 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! En ollenkaan epäile sitä, etteikö sosialidemokraateilla olisi vilpittömiä tahtoa tämän asian edistämiseksi ja myöskin tämän Portugalin asian edistämiseksi, mutta kyllähän se tietysti vähän erikoiselta tuntuu, että nyt tässä kovasti vaaditaan sitä, että pitää nopeammin saada asioita aikaan Portugalin kanssa, kun silloin, kun oltiin itse vastuussa, ei saatu edes tätä Espanja-asiaa hoidettua. Että siinä mielessä tulokset puhuvat puolestaan, tämä hallitus on kyennyt tämän epäkohdan laittamaan kuntoon, ja uskon, että tämä hallitus kykenee laittamaan myös tämän Portugalin asian kuntoon. Se on hyvä, että oppositio sinällään tukee itse näitä asioita, mutta nyt ne vasta on saatava oikeasti tapahtumaan.

16.53 Timo Harakka sd: Toteaisin vain, että edustaja Satonen puhui nyt vähän ennenaikaisesti tästä Portugalin verosopimuksesta. Emmehan me sitä kiirehtisi, ellei se nyt olisi ollut tässä koneistossa kohtalaisen pitkään ja jollei sitä olisi tämä kielteinen julkisuus edesauttanut. Eli toivotaan, että siitä tulee ratkaisu, ja juuri sitä tässä puollamme.

Mutta mitä tulee tähän verosuunnitteluun ja harmaan talouden torjuntaan ylipäätään, niin kyllä täytyy nyt huomauttaa, että ministeri Urpilainen oli omana aikanaan tässä EU:n aivan eturintamassa. Hän järjesti täällä Helsingissä EU:n valtiovarainministereiden kokouksen, jossa tuolloin vielä vain Suomen aloitteesta pinnalla pidetty aggressiivisen verosuunnittelun estäminen oli voimakkaasti esillä ja nimenomaan Suomen toiveesta. Nyt EU on tullut tässä mukaan ja alkanut tarmokkaisiin toimiin, mikä on äärimmäisen kiitettävää, mutta nyt täytyy sanoa, että Suomi on tässä nyt ollut enemmänkin jos ei nyt suoraan jarrumiehen niin passiivisen sivustakatsojan osassa. Kuten edustaja Viitanen tuossa totesi, meille kehdatiin tuoda eduskuntaan lakiesityksiä, joissa olisi armahdettu miljoonaveron kiertäjiä ja joissa omaisuuksia olisi voinut piilottaa hallintarekistereihin. Se ei osoita hallitukselta vakavaa paneutumista tähän suureen kansainväliseen veronkierto- ja verosuunnitteluongelmaan. Nyt, kiitos EU:n ja kiitos tarmokkaiden toimien siellä, myöskin Suomessa saadaan näitä asioita kuntoon.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

16.55 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Minusta on hienoa, että ministeri Urpilainen omalla valtiovarainministeritoimikaudellaan viime vaalikaudella oli aktiivinen eurooppalaisella tasolla ja suomalaisella tasolla harmaan talouden ja aggressiivisen verosuunnittelun suitsimiseksi.

Mitä tulee tähän Portugalin sopimukseen, joka toivottavasti uudistetaan, niin minun mielestäni on täysin perusteltua, että kun me toimimme sekä OECD:n tasolla että EU:n tasolla tänä päivänä sen puolesta, että ei olisi olemassa tällaisia veroparatiiseja, joissa kikkailemalla yhtiöt pääsevät verotuksesta kokonaan eroon tai sitten onnistuvat minimoimaan sen aivan naurettavan pieneksi, niin vastaavasti on täysin perusteltua, ettei Euroopassa olisi myöskään yksityishenkilöille sellaisia veroparatiiseja, että yksityishenkilöt onnistuisivat välttämään kokonaan esimerkiksi eläkkeittensä verotuksen. Portugali näyttytyy tällä hetkellä tällaisena veroparatiisina tiettyjen edellytysten täytyessä, ja on täysin perusteltua, että tämä tilanne pyritään hallituksen ja eduskunnan toimesta muuttamaan. Toivon, että Portugalin kanssa neuvotteluissa päästään ratkaisuun, jossa esimerkiksi eläketulot verotetaan jommassakummassa maassa ja kaikin puolin oikeudenmukaisesti, niin kuin kuuluu.

Mutta ellei Portugalin kanssa asioissa eteenpäin päästä, niin kyllä Suomen hallituksen pitää silloin harkita sellaista yksipuolista ratkaisua, johon muistaakseni Tanskakin on mennyt, eli nykyinen verosopimus on irtisanottu, jotta tästä epätydyttävästä tilanteesta ja tästä eräänlaisesta veroparatiisista tässä suhteessa päästään eroon.

16.57 Timo Harakka sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Zyskowiczia tästä tunnustuksesta, jonka hän antoi ministeri Urpilaisen työlle. Uskon, että meillä eduskunnassa on täysi yksimielisyys siitä, että niin yksityishenkilöiden kuin yritystenkin veroparatiisit täytyy Euroopasta kitkeä, ja teemme tässä oppositio—hallitus-ajan yli saumatonta yhteistyötä. Olen vakaasti samaa mieltä kuin edustaja Zyskowicz siitä, että mikäli Portugalin hallitus ei nyt tässä toimi Suomen edellyttämällä tavalla, niin varmasti eduskunnassa löytyy laaja yksimielisyys myös siitä, että tämä sopimus täytyy irtisanoa.

Verosopimuksia Suomella on melkoinen määrä ympäri maailmaa, mutta ehkä tässä yhteydessä on hyvä kiinnittää huomiota myös niihin kiireellisiin tapauksiin, joissa tarvittaisiin verosopimus nimenomaan Euroopan ulkopuolella. Tässä suhteessa haluaisin kannustaa hallitusta toimimaan ripeästi sen eteen, että kaikkien, yhä tärkeämpään taloudelliseen merkitykseen nousevien Latinalaisen Amerikan maiden kohdalla olisi Suomen ja sen kyseisen maan verosopimus — ennen kaikkea tärkeysjärjestyksessä Chile, Kolumbia ja Peru. Tässä suhteessa toivomme ja edellytämme, että hallitus toimii päättäväisesti.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 6/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 3/2016 vp

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 6/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ampuma-aselain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2016 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 2/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 11/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain, metsätuhojen torjunnasta annetun lain ja riistavahinkolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 133/2015 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 133/2015 vp sisältyvät 1.-3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain sekä sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjälle annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 152/2015 vp
Valiokunnan mietintö StVM 2/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 152/2015 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle suorasta kansainvälisestä rautatieliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta

Hallituksen esitys HE 149/2015 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 1/2016 vp

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 149/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2015 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 2/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 2/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.01 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys koskee ajokorttilakia muutettavaksi siten, että ajokortin kaksoiskappaleissa olevat voimassaoloajat ja ikärajat tulevat muuttumaan. Elikkä aikaisemminhan meillä on ollut tapana, että 70 ikävuoteen asti on voinut ajokortilla ajaa, ellei sitten muita selkeästi terveydellisiä haittatekijöitä ole tullut, ja sitä ajokorttia ei ole voitu ottaa pois tai tarkastella uudelleen. Se pohjautuu vuodelta 2003 olevaan muutokseen. Kaivoin nämä tiedot täältä nopeasti, ja täällä mainittiin niin, että vuoden 2013 tammikuun jälkeen myönnettyt ajokortit myönnetään aluksi 15 vuodeksi ja siten niihin pitää anoa uusimisia. Elikkä nämä kaikki ajokortit olisivat voimassa korkeintaan 2033 saakka.

Mistä tämä hallituksen esitys nyt johtuu: nähtävästi se tämän valiokunnan mietinnön mukaan johtuu siitä, että kun tämä ajokorttidirektiivi ja siellä olevat muutokset ovat aikaisemmin tulleet jo 2006, niin Suomea vastaan on nostettu kanne EU-tuomioistuimessa, koska Suomi ei ole täytäntöön pannut kaikilta osin tätä direktiiviä. Näin tämän ymmärsin.

No, mikä tässä hallituksen esityksessä on ongelmallista? Ongelmallista on ennen kaikkea se, että tässä esityksessä ne kansalaiset, jotka esimerkiksi kadottavat ajokortin tai menevät vaikka uudelleen naimisiin, joutuvat uusimaan ajokortin mutta eivät tule saamaan ajokortin voimassaoloaikaa niin pitkäksi aikaa kuin mitä heillä esimerkiksi tällä hetkellä on. Tässä on esimerkiksi ehdotettu, että raskaan kaluston kuljettajalla ajokortin voimassaoloaika tulevaisuudessa tulee olemaan enintään 5 vuotta kerrallaan ja henkilöauton ajokortin omaavalla 15 vuotta. Mitä järkeä on siinä, että henkilöltä, joka menee vaikka naimisiin ja muuttaa nimeään, voidaan liikenneturvallisuuden nimissä vaatia kestoaltaan lyhyempää ajokorttia kuin hänellä nytten on? Tämä mielestäni herättää perustuslaillisen kysymyksen, että kuinka voidaan tällaisella keinotekoisella syyllä rajoittaa ihmisen aikaisemmin saatuja oikeuksia lyhyemmäksi. Toisekseen jo pelkästään ajokortin kadottaminen johtaa siihen, että joutuu uudelleen hakemaan ajokorttia, joka on taas määräajaltaan lyhyempi kuin esimerkiksi nyt oleva ajokortti. Siinä mielessä kysynkin, nyt kun tämä on ensimmäinen käsittely ja tämä meneekin eteenpäin vielä käsiteltäväksi, miksi tässä ei ole kysytty esimerkiksi perustuslakivaliokunnan kantaa. Mielestäni tämä vaatisi heidän huomionsa tähän asiaan.

Pöytäkirja PTK 24/2016 vp

Tässä on pelkona se, että tässä EU:n direktiivissä voidaan toistaa sellainen virhe, kuten joissain totalitaristisissa valtioissa tehdään, että rajoitetaan henkilöllisyystodistuksen kestoa, koska se on historiassa ollut erittäin tehokas tapa kontrolloida ihmisiä. Esimerkiksi Venäjällähän on tällainen sisäinen passi, joka pitää uusia kaksi kertaa elämässä, ja tähän johtaa siihen, että niiden henkilöiden, joilla ei ole sisäistä passia, on hyvin vaikea matkustaa Venäjän sisällä saati sitten asioida. Ja nyt kun me muistamme, että Suomessa ei ole yhtään semmoista virallista henkilötodistusta, kuvallista todistusta, jonka kesto olisi enemmän kuin 5 vuotta tai 10 vuotta, niin tämä poistaa kansalaisten käytöstä sen viimeisenkin virallisen henkilötodistuksen, jota he ovat tähän asti voineet käyttää jopa sinne 70 ikävuoteen saakka.

Siinä mielessä, arvoisa puhemies, toivoisin, että kun tätä asiaa käsitellään ja valmistellaan, kiinnitetään huomiota siihen, voitaisiinko samanaikaisesti esimerkiksi tämän virallisen henkilötodistuksen, jota voidaan myös poliisista hakea, kestoa pidentää huomattavasti nykyisestä. Mielestäni ei ole mitään syytä estää kansalaisia olemasta menemättä viranomaisten ikään kuin tarkistettavaksi sen henkilötodistuksen osalta 5 vuoden tai 15 vuoden välein. Tämä ei mielestäni millään tavalla ole oikea suuntaus Euroopan unionissa saati Suomessa, jossa on totuttu siihen, että kansalaiset saavat olla asioimatta viranomaisen luona, jos he eivät sitä itse tahdo. Henkilötodistus on kumminkin semmoinen perusasiakirja, jota jokainen ihminen tarvitsee elämässään jatkuvasti, ja siinä mielessä sen saantia tulee nykyisestäään helpottaa sekä sen voimassaolon kestoa pidentää.

Arvoisa puhemies! Toivon, että tämä asia tullaan huomioimaan tässä käsittelyn yhteydessä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 131/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

13. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 16.3.2016 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.06.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen